

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Originvm Monasticarvm Libri IV.

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1620

Liber II. Ordinvm Ac Congregationum sub regula S. Benedicti militantium
Origines.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11249

ORIGINES
ORDINVM
 AC
CONGREGATIONVM
 sub regula S. Benedicti mili-
 tantium.

LIBER II.

CAP. I.

*De scholis Benedictinorum antiquis,
 & novis.*

VLTA sunt ad rectè consti-
 tuendam Rempubicam à le-
 gislatoribus viris prudenti-
 bus excogitata atque sancita
 præclarè: ac præcepta quidè
 de puerorū ætate ad omnem
 virtutis partem informanda
 maiorem quàm cætera vim habent. Præclara
 opinio gentium omnium firmata consensu,
 ex ipsis naturæ ducta principijs, si salui esse
 velimus, præcipuam & maximam curam iu-
 ventuti esse impendendam. Quid enim est in
 homi-

hominum vita vel ad fructum suauius, vel ad dignitatem honestius, vel vsu salutarius, quàm ciues optimos existere? Quid tristius, ac verò exitialis cōtingat, quàm si à Dei notione atque operibus alieni, omnia sceleribus ac libidinibus polluant feroces & rapidi? Quæ autem gens tanta humanitate culta, aut tam agrestis & barbarâ, quæ non fateatur, non intelligat, à primis annis reliquam vitam pendere, esseque cum primis rudimentis apta cōnexaque cætera, postrema cum medijs, cum inijs vtraque ferè consentire? Vt enim in semente posita spes messis est: ita totius reliquæ vitæ expectatio ab educatione pueritiæ pendet. Altas radices agunt serpuntque latè, vti in noualibus, quibus primis annis semina committuntur. Itaque mirari desinam omnia mala, graues calamitates quasi facto agmine per vrbes & opida incurrere eâ curâ neglectâ passim, quæ vel maximè commendata omnibus esse debuit publicè priuatimque. Filiorum infantiam delicijs & voluptate corrumpimus, corpus otio, animû libidine imminuimus. Ostro, purpura, & auro, gemmarum fulgore superbiam fastumque alimus: cupedijs irritatur palatum, nerui omnes corporis & animi eliduntur: domi audiunt videntque quæ pudet pigetque referre exempla turpitudinum, vitiorum imagines, & credimus ex ijs pueris aut strenuos milites, aut moderatos ciues euasuros? quos potius credi

F

par

par est senatores factos, magistratus adeptos, maiore vitiorum licentia miserabiles stragos quàm primùm edituros. Non facilè eluuntur colores, quibus natiuus lanarum candor mutatur: retinetque testa odorem, quo est primo tempore imbuta. Prudenterque Virgilius vt multa dixit:

Vsq; adeò à teneris assuescere multum est.

Rerum imagines à primis annis suscepta exempla, præceptaque quantopere hæreant, quantam vim siue ad corrumpendos mores, siue ad castigandos habeant, vix credi possunt. Quòd quidam præclara facinora per totam vitam suscipiunt, prauos animi motus coercere alij libidini & ignauix mancipantur, ferè et prima institutione totum pendet. Canem tu mihi venaticum, dum est tener, instituas odore persequi feram, monstrare prædam rectè contracto, sublata ve manu: equum inutilem putes noxiumq; nisi à primo tempore domitus, tergo sessorem admittere, pedes mouere ad numerum, freno & calcaribus regi virgaq; fit edoctus. Mites arbores, dum sunt teneræ, adminiculis erigas, circumcidendo castiges telluris vitio laborantibus mutes locum: ne ea cura neglecta siluescant, frustra que deinde omnis labor sit. Frangas enim citius quàm flectas, quæ semel induruerunt; & erit aliquis tam alienus à communi sensu, tam oblitus publicæ salutis, qui non putet omnem curam tenere puerorum ætati impendendam? for-
mandos

mandos ad iustitiam, exemplis præceptisque ad innocentiam vitæ erudiendos, quo tēpore mollis ceræ ad instar ducentis manum sequuntur, in quemcunque velis habitum formamque mutare? durati figuram externam non recipient, neque vllis præceptis castigati mutabuntur.

Et verò quantum valeat institutio, duorum catulorum exemplo Lycurgus declarauit. Iisdem enim parentibus vno partu ortos, alterum venationi assuefecit, alterum offæ: deinde utroque in conuentum producto, cum proiectum cibum alter cōsectatus esset; neglexisset alter præ studio insequendi leporem obiectum: quantum consuetudo valeat à teneris suscepta, ciuibus monstrauit, eamque plerumque natura esse potentiolem docuit.

Rectè itaque maiores nostri, viri sapientissimi, prudentes legiflatores, ad præcipuam suæ prouidentie partem pertinere iudicarunt, quibus moribus prima ætas imbueretur: plurimumque operæ posuerunt in puerorum institutione commendanda. Sic Lycurgus Lacedæmone ex numero principum ei curæ virum præfecit prudentia probitateque præstantem, quem Pædonomum dixit sublatis seruis, quibus pueros instituendos credere antea ij ciues soliti erant, ne frequentium cum ijs vsu videlicet seruiles mores imbuerent, prouidebatur. Id secutus Aristoteles è pluribus magistratibus vnum ei

F 2

curæ

curæ, in qua salus publica vertitur, præficiendum cum ampla potestate iubendi vetandi que constituit. Melius Persæ (viti Xenophon scribit) diuisa multitudine in quatuor partes pueris instituendis viros principes præfecerunt, ex senioribus selectos, probitate excellentes, vt vberior proventus existeret, duodecim numero, quò partita inter multo cura, minor labor, maior diligentia esset. Quam industriam vellem ex parte nostris Principes ciuitatesque imitarentur, eximie ei curæ ex vtroque ordine sacro & populari præfectis cum potestate de præceptorum moribus, docendi que dexteritate (in qua grauissimè peccatur multis modis) iudicandi publicè. Quis enim? calceos vestesve non conficiat, nisi qui artis peritiam antè probarit: filios sine delectu cuiusque se obtrudenti erudiendos tradamus? Medicum nemo morbo curando nisi peritum artis quamuis rogatus accersat: amicorum precibus cedamus filiorum magistro institutoreque aduocando: apage dedecus ignauiaque grauis. neque enim tanti amici esse debent, vt propter eà grauissima pignora in periculum vocentur. Sed & iisdem ius sit, me quidem auctore, inquirendi in ciuium mores censorum ad instar, ac coercendi malo priuatim patres in filiorum institutione negligentes, pueros castigandi, includendi que etiam si opus sit rebelles, ingenio præfracto, præsertim qui defun-

Etis parentibus, aut domo profugi sine lare familiarium incertis sedibus vagantur pueri puellæque: unde scelerum licentia existit, animi deprauantur, multorum corpora libidinum tabe contaminantur. A maioribus nostris non alia causa litteras tradendi cura sacro ordini à primis temporibus demandata est, quam quod plurimi referre haberent persuasum, si pueri cum literis pietatem sensim instillatam auribus oculisque imbiberent, apud viros sacrosatos versantes. Quo factum puto, ut qui litteris dant operam, sacri ordinis veste & pileo à populo secreti sint, ut in publicis scholis fieri videmus, præsertim in Hispania. In Gallia etiam quicumque litteris & eruditione conspicui sunt, magnos clericos vulgus vocat. Eam curam Pontificibus haud satis pro dignitate tractantibus, ac verò negligentibus, viri præ cæteris pietatis studijs præstantes, quos monachos dicimus, & in studium impulsus iuuantem rempub. sæpè arripuerunt, diuinum Numen promereri eo labore procurationeque persuasi, in quo tantum momenti esse videbant. Antiqua Benedictinorum præsertim monasteria scholæ publicæ erant ad iuventutem erudiendam à viris sanctissimis constitutæ. Unde haud leuis publica utilitas extitit, ipsi magnis diuitijs atque ingentibus creuerunt, omnibus certatim pios eorum conatus iuuantibus re, opera, consilio. Ex ijs monasterijs velut ex arce sapientiæ innume-

ri viri prodierunt, vtriusque Philosophiæ cognitione præstantes, diuinæ atque humanæ, vti editi eo tempore ab eaque natione hominum libri multi & excellentes in suo quicquid genere mirandi argumento sunt. Sic fert Ioannes Mariana libro de Institutione Principis.

Maiorum suorum exemplo monachi Benedictini hodieque sacras litteras ac Philosophiam publicè profitentur *Hiraci* in regno Nauarræ, *Oueti* in Hispania, *Duaci* in Flandria, *Salisburgi* in Germania, & in alijs Christiani orbis Academjs.

Sic & Eremitæ Augustiniani, Dominicani. & Præmonstratenses in varijs Belgij oppidis, laudabili instituto, scholas litterarias iuuentuti aperiunt: atque vtinam in Germania, Gallia, & alijs regionibus idem præstent! vbi præsertim Societas Iesu Scholas non habet.

Scio esse, quibus ista non æquè probentur: sed & illud scio *Aphraatam* monachum, cum à Valente Imp. interrogatus esset, quid monachus ageret in publico, sapienter respondisse, se ad commune incendium extinguendum prodijisse; Arianis nimirum in Ecclesiam orthodoxam sæuientibus: vt Theod. in Philet. cap. 2. & 8. & Baronius anno 370. commemorant.

CAPVT II.

Ordo seu Congregatio Cluniacensis.

CLuniacensis familia anno 91. ab Odone Cluniacensi Abbate exordium sumpsit, & nomen. Hic enim vir doctrina atque sanctitate præstans, sancti Benedicti disciplinam, quæ iam (quod natura fert in omnibus ferè rebus) senuisse videbatur, magna que ex parte laxata esse, ad pristinam formam reuocare aggressus est; quod etiam perfecit. Cuius exemplum secuti complures alij Abbates in tota fermè Italia, Hispania, Germania, Anglia, in suos ipsi quoque greges reformandos incubuere, idq; eodem successu, & fructu: qui deinde vno spiritu, ac vinculo colligati (adhibita etiam Romanorum Pontificum auctoritate) quotannis conuenire consueuerant ad ea tractanda & decernenda, quæ ad tuendam disciplinam pertinebant. Magna omninò ea immutatio fuisse dicitur, in qua planè ad duo millia cœnobi-
rum restituta, & sana-
ta scribun-
tur.

CAPVT III.

*Abbatum Cluniacensium catalogus seu
chronicon, ex veteri manuscri-
pto Cluniacensi.*

BERNO I. ABBAS.

An. 910. **A**Nno D. CCCC. X. incarnationis Domini-
cæ, *Vilhelmus* Dux Aquitanorū, S. Petro
& S. Paulo Cluniacense cōstruxit monasteriū,
ibi que sanctissimum *Bernonem* ordinauit Ab-
batem: qui, vt Deus dedit, & ipse potuit con-
gregationem sibi commissam, quoad vixit,
fatis strenuè rexit, regnante Carolo Rege. Idē
verò gloriosissimus Dux, fundator tam acce-
ptabilis cœnobij, in Briuatensi vico, apud S.
Iulianum martyrem sepultus, requiescit. Idē
autem Pater *Berno* à S. *Gedeone* Archiepiscopo
Bisontinensi ordinatus est. An. DCCCC. XV-
918. III. iam dictus Dux obiit.

ODDO II. ABBAS.

926. **A**Nno D. CCCC. XXVI. amantissimus Pater
Berno, obitus sui imminere prænosens di-
em, omnem congregationem sibi ad stare iu-
bens, Patri *Oddoni* Cluniacense, Masciacense
atque Dolense cœnobium commisit regen-
dum: alteri verò fratri, nomine *Vviddoni*,
reli-

reliqua monasteria reliquit regenda. Quibus & præcepit, carissimoque affatu rogauit, vt vnanimiter sibi omni tempore adhærentes, semper vniti permanerent. Quòd si in aliquo ab his deuiarent, vel modum prisca conuersationis in aliquo deprauarent, Priores horum locorum hæc, prout possent, corrigerent, hæc eorum societatem Principibus cunctis comprobando roborantibus. His peractis obiit idē Pater, eodem anno, Idib. Ianuarij. Requiescit verò in ipso monasterio. Ipso eodemq; anno sanctissimus Oddo à Bisontinenfi Archiepiscopo Bernuino consecratus est.

EYMARDV'S III. ABBAS.

ANNO ab incarnatione Domini D. CCCC. 944.
 XLIV. beatus Pater Oddo apud Turonicam ciuitatem, in monasterio S. Iuliani, quod ipse à fundamentis construxit, degens, incidit in languorem. Tunc cunctis fratribus euocatis, omnia sua, cunctaque monasterij disposuit: de Cluniacensis loci interim ordinatione reticuit. Sed fratribus super hac re eum percunctantibus, respondit: *Cluniacum sua dispositioni reseruauit Deus, nec nostræ ordinationi hac in re subditur ille locus, capella solummodo mea reuerentia, ad Missæ celebrationem, causa animæ meæ simpliciter quæque necessaria sunt, illuc mittantur.* Ita sanctissimus Pater hebdomada Octauarum S. Martini 14. Kal. Decemb. inibi obiit, ibiq; sepultus

sepultus quiescit. Eodem verò an. Dominus Eymardus in Cluniaco eligitur, humilis quidem genere, sed celsus humilitatis culmine. Nãq; fratribus super electione Abbatis cõciliũ agentibus, idem sanctissimus Eymardus à Cauinijs rediens, sua obedientia, equum, super quem sedere consueuerat, ante se, ipse pedes, piscibus onustum ducens consilio eorum admiscetur, omnibus eius humilitatem mirantibus. Itaq; eius humilitate obtinente Abbas eligitur, & ab Odnensi Episcopo *Rotmundo*, regnante Lodouico consecratur.

MAYOLVS IV. ABBAS.

ANno ab incarnatione Domini DCCCCLIV venerabilis Pater *Eymardus* ad comprobandum corripitur à Domino, à benignissimo Iesu flagello piæ castigationis erudendus, dispendio luminis oculorũ ab ipso in perpetuum seruandus, spatio decem annorũ exercetur. Qui statim Sanctissimũ *Mayolum* loco suo subrogari decreuit, & cum consilio omnium fratrum à Cabilonensi Episcopo, nomine *Holdebodo*, ordinari rogauit. Anno ab incarnatione Domini DCCCCLXIII. dulcissimus Pater Eymardus, post diutinũ cæcitatũ verber, à Domino tandem ad cœleste regnũ euocatus, eductus est de hoc carnis carcere 3. Non. Octob. Sepultus verò est in Ecclesia Cluniacensi.

Anno DCCCCLXXXI. dedicatio fuit Cluniacensis monasterij facta ab *Hugone* Archie-

chiepiscopo Bituricensi xvi. Kal. Martij, Lothario regnante.

ODILO V. ABBAS.

ANNO ab incarnatione Domini DCCCC. XCIV sanctissimus Mayolus, rogatu Hugonis Regis Franciã petens Siluiniacum devenit; ubi vltima egritudine preuentus, Aruernico genere illustrem sibi successorẽ, & Cluniacensis ingentis monasterij *Odilonem* designavit Abbatem. Quo facto, idem beatissimus Pater inibi temporalis vitæ fortitus est finẽ; ibique sepultus cõgruis veneratur honoribus; Hugone Rege regni gubernacula tenente. At verò misericordissim⁹ Pater Odilo die festivitatis Pentecostes à Vefontionensi Archiepiscopo *Letaldo* nomine consecratus, suscepit Cluniacensis ouilis regimen. Anno M. XXIII. oritur Pater *Hugo*, electus à Deo, Burgundiorũ illustri genere, cuius genitor *Dalmatus*, mater vero *Arenburgis* vocitati sunt.

HUGO VI. ABBAS.

ANNO ab incarnatione Domini. M. XLVIII. sanctissimus & clementissimus Pater *Odilo*, Siluiniaci degens, Vigilia Circumcisionis Domini mortalis vitæ adeptus est finem. Quẽ locum præcessoris sui B. Mayoli insignem corpore ipse etiam nobilitat proprii corporis tumulatione. Subsequente verò ipso eodemque anno, tempore Quadragesimali, Pater *Hugo* electus: nec mōra, in ipsa solennitate Cathedræ S. Petri Abbas ordinatus,

nunc

nunc in præfenti, vt decet, officij sui ministerium adimplet.

PONTIVS VII. ABBAS.

ANNO Verbi incarnati M. C. IX. beatæ memoriæ Dominus ac venerabilis Hugo an-
ordinationis suæ L XI. ætatis verò L XXXVI.
viam vniuersæ carnis ingressus, beato fine
migravit à sæculo, sepultusque est in basilica
noua, beatorum Apostolorum Petri & Pauli,
quam ipse à fundamentis erexerat. Hic non
solum carnis, sed etiam mentis nobilitate cõ-
spicius extitit, ac locum istum super omnes
antecessores suos ædificijs, ornamentis, posses-
sionibus, monasterijs, cellis, vltra quàm credi
potest, vsquequaque fide & industria sua am-
pliauit. Qui cum esset omnium virtutum ex-
ercitijs decenter ornatus, monasticæ religio-
nis ordinem laxiùs diffluentem prouidentia
manu restrictiuè coarctauit, geminasq; Mis-
sas, vnã sc. pro fratribus defunctis; aliã ve-
rò pro viuis in duobus oratorijs à se constru-
ctis cotidie cantari constituit; ita verò ele-
mosynis, supra oēs nostri temporis homines,
semper fuit intētus, vt illius Ecclesiastici ver-
bi sententia dignè illi congruere videretur,
qua dicitur: *Elemosynas illius enarrabit omnis ec-
clesia Sanctorum.* Hic à Deo nobis donatus, diu
ad profectum huius loci viuere permissus est,
gregemque sibi creditum, verbis pariter &
exem-

exemplis erudiens, multipliciter augmentavit, tandemque senio confectus, tertio Kal. Maij, in hebdomada Paschali, sancto fine quieuit. Successit ei in Abbatia regimine venerabilis vitæ vir, nomine *Pontius*, tam carnis, quã vitæ nobilitate clarissimus communi que totius sanctæ fraternitatis electione promotus VII. Idus Maij, à Domino *VVidone* Viennensis Ecclesiæ Reuerendo Archiepiscopo consecratus, & in sede sua cum magna totius populi acclamatione, & exultatione locatus est.

Hoc anno apud Cluniacum obiit *Gelasius* Papa I. sepultusque est inter crucem & altare post chorum. Suprascriptus verò *VVido* Viennensis Archiepiscopus apud Cluniacum in Romanum Papam est electus, qui & *Calixtus secundus* dictus est.

HUGO II. ABBAS VIII. ET
Petrus Venerabilis.

M. C. XXII. anno Dominus *Pontius* pro quibusdam negotijs huius Ecclesiæ agendis Apostolicam Sedem adiuit. Ibi quadam animi sui cõmotione exasperatus, in manu Domini Apostolici Calixti Abbatia Cluniacensi inconsultè abrenunciauit; Ierosolymam iratus magis quàm deuotus petijt: ibi aliquandiu moratus, occultis quorundam litteris reuocatus, in Longobardiam diuertit. Vbi iterum aliquantulum moratus, Ecclesiam in cãpo *Sion* construxit; cùm ecce certus factus de con-

con-

cócorda erga se, tã monachorũ quã burgensium, subito Cluniacũ venit, ecclesiam Apostoli Petri & Pauli armata manu inuasit. Quãtã stragẽ in occisiõẽ hominũ, quantũ ecclesię in ornamentis suis dispẽdũ fecerit, nõ sine lachrymis est dicendũ. ad vltimũ pro huiusmodi facinoribus Romã ab *Honorio* Papa publico anathemate euocatur, quasi causã suã probaturus cõtra *D. Petrũ* Abbatẽ, in eius abscessione, *D. Calixti* iussione, & monachorũ Cluniacensium cõmuni electione, canonicẽ institutũ. Romã petijt, ibi dãnatus, & ne maius malum faceret, à Papa retẽtus, vitã finiuit. In abscessu autẽ illi *Hugo II.* Prior sanctimonialiũ de Marfiniaco ei substitutus est in Abbatem. Quo post tres menses defuncto, 9. die Iul. dilata electionis causa cõgregandi viros religiosos & prudẽtes, vsq; in Octauã Assũptionis Dei Genitricis, electus vir vitę venerabilis, dilectus *D. Petrus*, cognomẽto *Mauritij*, nobilis genere, Aruerni oriũdus, etate iuuenis, maturis morib; senior, nõ plus 28. ann. & à Bisuntinensi nomine *Anserio* cõsecratus, pastorale officium adeptus est.

Anno M. C. XLVII. Ludouicus Rex Frãcię Ierusalem mense Iunio perrexit.

Anno M. C. XXXVII. obiit Ludouicus Rex Francorum.

M. C. LIII anno obiit B. Bernardus.

An. M. C. LV. tãtus terrę motus in Burgundia factus est, vt in quibusdã eius partib. plurima ædificia cõcussa subuerterit. Hoc etiã anno illustris vir *Henricus V* Vintẽsis Episc. ro-

gatu Dōni Petri Abbatis, & ab Adriano Papa litteris inuitatus, simul et à Rege Frãciæ Ludouico iuniore, & ab omnib. ferè Burgundiæ personis & Baronibus euocatur. Cluniacū venit, eandēq; ecclesiā graui æris alieni pondere oppressā prudētia & expēsis suis omni ferè debitorū alleuauit onere, ita vt tā in persolutione debiti, quā et à in reparādis possessionibus, necessarijs et à rei familiaris cōparandis, sicut ex ore eius audiuius, plusquā 7. millia marcharum argenti expenderit.

Anno MCLVI. prima ipsius anni die, reuerēdus & cū multo amore recolēdus Dominus Petrus Abbas viā vniuersæ carnis ingressus est. Fuit aut̄ exitus eius huiuscemodi; Vigilia Natiuitatis Dominicę, cū ille suo more sanus & incolumis capitulū ingressus, Natiuitatis Dominicę pronūtiationē audisset, & venerandæ festiuitatis nūtiū, toto corpore prostratus, humili deuotione, deuotaque humilitate, de more Cluniacēsi adorasset, & post lectionē, & defunctorū absolutionē, sermone sublimer inchoato, Natiuitatis Dominicę præconiā, & prophetarū vaticinia paulò altius ingredere tur, subitò in medio sermonis, oculis illi, præ deuotiōe, lacrymarū flumine (quarū singulārē gratiā obtinebat) nō tā madentibus quā inundātibus, morbo corripitur; & de ipso Capitulo manibus filiorum, præ dolore nimio ferè infaniētū, ad secretiores deportatur domos; vbi tota die, & nocte sequenti custoditur: tādē illucescente aurora Dominicę Nati-

ui-

tiuitatis, ea videlicet hora, qua Christus mundum ingressus creditur, mundo exiens, solennitatem Dominici ortus cum Angelicis spiritibus celebrare perrexit, de illius exitu tam Angelis exultantibus, quam filiis dolentibus. Sepultus est in capite maioris & nouae basilicae, cum magno honore, & grandi filiorum suorum dolore, ab illustri viro Henrico V Vintensi Episcopo, & dies successoris eius eligendi à Natiuitate Domini vsque ad Dominicam, qua in Ecclesia de pastore bono boni pastoris verba recitantur, per quindecim hebdomadas dilatus est.

HUGO III. ABBAS.

1163.

M. C. LXIII. an. Domnus *Hugo* Abbas tertius recessit, & Domnus *Stephanus* Abbas successit.

M. C. LXXI. hoc anno S. *Thomas* martyrizatus est. Deposito Domni *Henrici* V Vintensis Episcopi V. Idus Augusti.

M. C. LXXIII. Deposito Domni *Stephani* Abbatis, & electio Domni *Rodulphi* Abbatis, nepotis supradicti Episcopi, consecrati à Domino *Petro*, Cabilonensi Episcopo, regnante *Ludouico* Rege Francorum, VII. Kal. Sept.

M. C. LXXVI. hoc anno Domnus *Radulphus* de Soliaco dimisit Abbatiam Cluniacensem, & Domnus *Salterius* electus est, qui suscepto regimine, cum persoluisset maximam partem debi-

debitorum, quibus Ecclesia Cluniacensis gra-
uabatur, peccatis nostris exigentibus, ablatu-
s est nobis à Deo infra annum post susceptio-
nem regiminis, & electus est Domnus *Wihelmus*
Abbas Ramesiēsis, qui tribus annis nobis pre-
fuit. Quo apud Charitatem defuncto, electus
est Domnus *Theobaldus*, Abbas S. Basoli. An-
no autē ab incarnatione Domini M. C. LX X-
VIII. idem Domnus *Theobaldus* Abbas Clu-
niacensis assumptus est in Ostientem Episco-
pum.

HUGO IV. ABBAS.

Electus est Domnus *Hugo*, Abbas S. Luciani
Be'uacensis. Anno M. C. XXXIX. *Philippus*
Rex Francorum & *Ricardus* Rex Anglorum
perrexerunt Ierusalem.

HUGO V. ABBAS.

M. C. XXXIX. anno obiit Domnus Abbas *Hu-*
go IV. & Domnus Abbas Radingensis
Hugo V. electus est.

M. CC. VI. anno à Constantinopolitana
vrbe delatum est caput S. *Clementis* à duobus
nobilibus viris, videlicet Dalmatio de Seci-
anco, & Pontio de Bernosa.

M. CC. VII. anno obiit Domnus Radin-
gensis *Hugo* Abbas V. quarto Kal. Sept. & e-
lectus est Domnus *Wihelmus*, tūc Prior Clu-
nia-

G

nia-

niacensis, & sancti Martini de Campis Parisijs.

Anno M. CC. XV. dictus Domnus *Guilielmus* Abbas II. resignavit, & Domnus *Sirodus* Abbas Molifinentis eligitur.

Anno M. CC. XX. resignavit Domnus *Sirodus*, electus in Episcopum Valentinensem, & *Rolandus* eligitur.

Anno M. CC. XXVIII. resignavit Domnus *Rolandus*, & *D. Bartholomæus* eligitur.

Anno M. CC. XXX. obiit Domnus *Bartholomæus*, & *D. Stephanus de Bersiaco* eligitur.

Anno M. CC. XXXVI. resignavit Domnus *Stephanus de Bersiaco*, & Domnus *Hugo Abbas* Maioris monasterij, diuina prouidente clementia, electus est.

Anno M. CC. XLIV. Domnus *Hugo* Abbas in Lingonensem Episcopum assumptus est, & Domnus *Guilielmus*, Prior de Charitate, electus est.

Anno M. CC. LVIII. Domnus *Guilielmus* resignavit, & in Episcopum Oliuensem assumptus est, & Domnus ac venerabilis *Iuo*, tunc Prior S. Marcelli Cabilonensis, à toto conuentu, in pleno capitulo, eligitur in Abbatem.

Anno M. CC. LXXV. dictus Domnus *Iuo* obiit, & die sepulturæ suæ electus fuit Domnus *Iuo II.* Prior S. Martini Parisiensis.

Anno M. CC. LXXXIX. obiit Domnus *Iuo II.* & *Guilielmus de Igiaco* eligitur.

Anno M. CC. XCV. obiit prædictus *Guilielmus*,

elmus, & *Bertrandus*, tunc Prior de Charitate, eligitur.

Anno M. CCC. VIII. obiit Domnus *Bertrandus*, & Domnus *Henricus*, Procurator in Curia Romana pro ordine Cluniacensi eligitur.

Anno M. CCC. XVIII. *Henricus* in Episcopum S. Flori constituitur, & Domnus *Raymundus* in Abbatem Cluniacensem instituitur.

Hactenus ex Chronico Cluniacensi, quod manuscriptum reperi Parisijs in monasterio sancti Martini Campensis, anno Christi 1600. cum ibi negotiorum publicorum causa versarer. Fuit autem auctor illius Chronici monachus Cluniacensis, & floruit annis Christi 1155. & 1176. vt suis suprà locis datur intelligi.

De his & alijs fusissimè *Andreas Quercetanus*, in Bibliotheca sua Cluniacensi.

CAP. V. IV.

Ordo Camaldulensium per sanctum Romualdum institutus.

ROMUALDVS Rauennæ, Sergio patre nobili genere natus, adolescens in propinquum monasterium *Classense* pœnitentiæ causa secessit. Vbi religiosi hominis sermone ad pietatis studium vehementius

incensus, viso etiam semel & iterum per noctem in Ecclesia beato *Apollinari*, quod Dei seruus illi futurum promiserat, monachus efficitur. Mox ad *Marinum*, vitæ sâctitate atq; asperitate in finibus Venetorum eo tempore celebrem, se contulit, vt ad arctam & sublimem perfectionis viam eo magistro ac duce vteretur.

Multis satanæ insidijs, & hominum inuidia oppugnatus, tantò humilior se assiduè ieiunijs & orationibus exercebat, & rerum cælestium meditatione, vim lacrymarum profundens, fruebatur: vultu tamen adeò læto semper erat, vt intuentes exhilararet. Magno apud Principes etiam & Reges in honore fuit: multiq; eius consilio, mundi illecebris abiectis, solitudinem petierunt. Martyrij quoque cupiditate flagrauit, cuius causa dum in Pannoniam proficiscitur, morbo quo afflictabatur, cum progredereetur, leuabatur, cum recederet, reuerti cogitur.

In vita & post mortem miraculis clarus, spiritu etiam prophetiæ non caruit. Scalam à terra cælum pertingentem, in similitudinem Iacob Patriarchæ, per quam homines in veste candida ascendebant & descendebant, per visum conspexit, eoq; Camaldulenses monachos, quorum instituti auctor fuit, designari mirabiliter agnouit. Denique cum annos centum & viginti ageret, & centum ipsos in summa vitæ asperitate Deo seruisset, ad
eum

cum migrauit anno salutis millesimo vigesimo septimo. Eius corpus quinquennio postquam sepultum fuerat, integrum repertum, ^{1027.} Fabriani in Ecclesia sui Ordinis honorificè conditum est.

Sanctum porrò Romualdum Clemens VIII. in Diuos retulit, & Breuiario ac Martyrologio Romano adscripsit.

Est autem *Camaldulum* in diœcesi Aretina situm, cuius accurata descriptio exstat in tomo Italiae illustratae, per Andream Scottum edito.

CAPUT V.

Ordo Vallis Umbrosae, per S. Ioannem Gualbertum.

IOannes Gualbertus, Florentiae Gualberto viro militari nobilique natus, pieque educatus, cum factus grandior in fratris interfectorem incidisset, & districto gladio indignam fratris necem vicisci paratus esset, inimico ex equo descendenti, humique prostrato, & vitam sibi Christi amore condonari postulanti, ex animo per Christum crucemque illius adiuratus pepercit. Quod Christo Domino adeo iucundum fuit, ut cum *Ioannes* ex via in aedem *S. Miniatis*, de more preces fusurus, ingressus fuisset, & ante Crucifixi imaginem oraret, (mirabile dictu) ea imago caput ver-

fus Ioannem, quasi gratias agens, inclinavit.
 Qua re commotus Ioannes, vestem monasti-
 cam in eodem S. Miniatis cœnobio, patre
 niquo animo principio ferente, suscepit,
 eosque breui indies progressus in obseruan-
 tia monastica fecit, vt Abbate defuncto, sum-
 mo omnium consensu in locum illius elige-
 retur. Verum eo recusante, quidam ambitio-
 ne ductus, ab Episcopo Florétino, data pecu-
 nia, Abbas præficitur. Quod vbi rescitum
 fuisset, *Teuzonis* viri docti & probati consilio,
 Ioannes, ad Simonia detestationem, Episco-
 pum, & Abbatem simoniacos palam procla-
 mare non dubitauit. Et ex eiusdem *Teuzonis*
 consilio, vrbe egressus, *Camaldulū* se contulit,
 vbi aliquot dies commoratus, viuendi nor-
 mam eorum monachorum didicit, deinde in
Vallem Umbrosam venit: vbi loci solitudine
 delectatus monasterium exstruxit, primaq;
 ordinis Vallis Umbrosæ, factus primus Ab-
 bas, fundamenta iecit. Aderat inter alios eius
 alumnos, *Erizo*, *Albertus*, *Teuzo*, *Rodolphus*, &
Petrus postea cognomento *Igneus*. Ibi ex nimia
 vitæ austeritate languorem stomachi perpe-
 tuum contraxit, vt alijs misereri disceret. Cū
 autem multi tum Nobiles, tum Principes o-
 pes, fama sanctitatis ducti, offerrent, &
 loca prædiaq; largirentur; ea despiciens
 potius pauperibus illa erogari hortaba-
 tur: quæ verò monasterijs suis donata
 vel

vel legata erant, vendi darique pauperibus iur-
bebat. Cùm autem vir quidam diues, mona-
sterium ingressus, totum illi patrimonium,
despectis heredibus, reliquisset, vir Sancto
zelo accesus, sibi codicillos allatos discerpfit,
Ecclesiamque ingressus, Deum & beatum
Petrum loci tutelarem precatus est, vt tan-
tam, aduersus regulam & paupertatis vo-
tum, iniuriam vlciscerentur. Vixque pedem
inde extulit, cùm flamma de cœlo mo-
nasterium illud absumpsit. Interea E-
piscopus Florentinus, *Petrus* nomine
Ticinensis, non modò simoniæ, sed
& hæresis vitio aspersus, non medi-
ocri scandalo erat. Quapropter Ioannes,
vt ciuitatem ea peste purgaret, Episcopum
publicè ad sacrorum functionem minùs
idoneum dicebat. Ad quem, in monaste-
rio *S. Saluy* existentem, interficiendum E-
piscopus magnam armatorum turbam mi-
sit, qui ianuis effractis multos ex monachis
vulnerarunt: qui vbi præter opinionem
conualuissent, Romam profecti, vt Sy-
nodus fieret, obtinent; sed Episcopis par-
tes Petri Antistitis, vt videbatur, defenden-
tibus, monachi innocentia fidentes, se, quod
Episcopo Florentino obijciebant, per ignem
probaturos exhibent. Quæ res cùm po-
pulo probaretur, licèt Episcopi recla-
marent, quod Deus tentari videbatur,
accepta conditione, vt si monachus ignem

*Petrus
Igneus,
Card. et
Ep. Al-
banēsis.*

ingressus illæsus exisset, p̄ scopus Florenti-
nus reus haberetur, d̄ es constituitur: qua ad-
ueniente, *Petrus* Abbas, Ioannis discipulus,
post Missæ celebrationem, casula deposita,
acceptaq; in manibus cruce, & à S. Abbate be-
nedictione, populo inspectante, inter duas
lignorum strues optimè accensas, flammis ad-
ditum inter illas occupantibus, ingressus per
medios igneos globos, pedibus prunas cal-
cans illæsus, populo stupente, ac volentem
eadem via per flammam ingredi retinente,
pertransijt, ne capillo quidem à flamma vio-
lato. Eo miraculo tantus nouo Ordini honor
haberi cœpit, vt cœnobîa certatim illi con-
struerentur. *Petrus* verò *Igneus* ab euentu no-
minatus, in Cardinalem & Episcopum Alba-
nensem electus est. Sanctus autem Ioannes
senio confectus, clarus miraculis, IV. idus Iu-
lij migravit in cœlum anno salutis 1073. Di-
uis postmodum à Cælestino III. anno 1133
adscriptus.

1073.

Ita tradit Philippus Ferrarius in Catalogo
Sanctorum Italiæ, ex Breviario Valtis Um-
brofæ, & vitæ historia, per Blasium Mela-
nesium, eiusdem ordinis Generalem, conscri-
pta.

Ceterùm Ordo primitus gubernabatur per
Abbatem perpetuum: sed ab anno 1540. gu-
bernari cœpit per Præsidentem triennalem.
Suntque illius instituti plurima monasteria
cùm virorum, tum virginum in Italia.

CA.

CAPVT VI.

*Ordo Grandimontensis, in Gallia, per
sanctum Stephanum insti-
tutus.*

ORDO Grandimontensium monachorum (quos Galli *Bonos homines* vocare solent) in Lemouicensi diœcesi circa annum Christi 1080. sumpsit exordium, auctore atque antesignano *Stephano*, miræ sanctitatis viro. Sic tradit Aymarus Falco in historia ordinis sancti Antonij, anno 134. Lugduni edita. Obijt autem sanctus Stephanus anno 1126. vt docet Baronius in Annalibus.

Ordinem Grandimontensem, decursu temporis & quorundam iniuria nonnihil labefactatū Ioannes XXI. Papa reformauit, & monasterium Grandimontense, quod hætenus Priorem habuerat, Abbatis titulo decorauit: additis Constitutionibus varijs, ad instituti illius disciplinam atque integritatem conseruandam.

Ordinem porrò Grandimontanū Benedictinæ potius, quàm Augustinianæ regulæ addictum esse, docet Choppinus, Sacræ Politicæ libro 1. & 2. & Monasticorum lib. 2. tit. 1.

Hist. Oc

De fratribus & monachis Grandi-Mon-
tis Iacobus Vitriacus (qui anno 1244. Car-
-

cid. cap.

dinalis

G 5

dinalis Romæ obiit) multa commemorat, quem remittimus Lectorem curiosum.

Prioratum Conuentualium, à Grandmontensi Abbatia dependentium, catalogus extat cap. 64. in Originibus meis Benedictinis, & apud Choppinum libro citato.

CAPVT VII.

Ordo Cisterciensis, à S. Roberto Abbate Molismensi institutus.

Cisterciensis familia ex Benedicti ordine manauit ac fluxit. Anno millesimo nonagesimo octauo, *Robertus Molismensis* cœnobij Abbas, cum subditos suos prædiuitijs & rerum copia à primo instituto degenerare cognosceret, consilio cum aliquot ex illis communicato, vno & viginti socijs assumptis, *Cablonem* se contulit, præcipuum eo tempore Burgundiæ urbem, & in solitario quodam loco, cui *Cistercium* nomen erat, sedem ac domicilium collocauit: quod ideo est Cisterciense appellatum. Sed interea Molismenses monachi pœnitentia ducti Robertum multis precibus reuocarunt; & ad pristinam sedem & cœnobium mandante Summo Pontifice se retulit. In cuius locum Cistercij *Stephanus* successit, qui fuerat

illius secessionis auctor. Quindecim deinde annis exactis, *Bernardus* Dei nutu ad Stephanum venit, & in Cisterciensi cœnobio cum triginta socijs sese monasticæ vitæ addixit. Bernardi verò mira virtute & sanctitate ita est ordo Cisterciensis auctus, vt dimissis in totum terrarum orbem monachis & alumnis, centum sexaginta monasteria viuens ipse *Bernardus* exstruxerit. Ex hoc ordine duo Romani Pontifices prodierunt, *Eugenius III.* & *Benedictus XII.* Sicut ex ordine Cluniacensi quatuor Pontifices Romani existisse perhibentur, *Gregorius VII.* *Vrbanus II.* *Callistus II.* & *Clemens VI.* Et quia vterque ordo Cluniacensis, & Cisterciensis sancti *Benedicti* regulam seruat, ideo ij Romani Pontifices, qui ex vtroque ordine assumpti, & electi sunt, dicuntur etiam ex ordine S. *Benedicti* delecti: & hinc factum est, vt *Trithemius* solum numeret duodeuiginti Romanos Pontifices ex sancti *Benedicti* ordine creatos, cum tamen alij referant viginti quatuor, alij viginti octo, alij triginta. Nam præter eos, quos recenset *Trithemius*, alij numerant *Benedictum I.* *Pelagium II.* *Leonem II.* *Gregorium II.* *Gregorium III.* *Paschalem I.* *Gregorium IV.* *Sergium IV.* & *Ioánem XIX.* Vt mirum non sit, quod dicitur, Romanam Ecclesiã generatam fuisse per trecentos annos à Pontificibus ex Sancti *Benedicti* ordine assumptis; imò

imò quidam aiunt per quingentos annos id factum fuisse.

CAPVT VIII.

De Sanctis, ac Beatis ordinis Cisterciensis.

SANCTOS voco, de quibus Officium Ecclesiasticum recitatur, aut qui Rom. Martyrologij tabulis sunt adscripti: Beatos autem, qui in magna quidem sunt veneratione, officio tamen Ecclesiastico non coluntur.

Inter Sanctos huius ordinis primas merito tenet *S. Robertus* Abbas primus, & institutor cum monasterij tum ordinis Cisterciensis.

Secundas tenet *S. Bernardus* Abbas Clara Vallis.

Sequuntur deinde *S. Malachius* Episcopus Hibernus, *S. Guilielmus* Archiepiscopus Bituricensis, & *S. Petrus* Archiepiscopus Tarentasiensis: de quibus in Chronico Cisterciensi, Coloniae anno 1614. edito disseruimus.

His addantur, *S. Robertus* Abbas Cisterciensis in Anglia, Rom. Martyrologij tabulis 7. Junij adscriptus, qui anno 1139. obiit. Exstat vita apud Suritum tomo 3.

S. Favianus Confessor, & *S. Franca* Abbatissa: de quibus dicam sequentibus capitulis.

S. Hed-

S. *Hedvvis*, vxor Henrici Barbatī, Principis Silesiæ & Poloniæ, obiit anno 1243. à Clemente I V. Diuis anno 1267. adscripta, & in Martyrologium Rom. 15. Octob. relata. Arnoldus VVionus lib. 3. Ligni Vitæ, dicit eam fuisse Ord. Cisterciensis. Ceterum Sanctæ Hedvvis, ex sorore Gertrude, neptis fuit sancta Elizabetha Lantgrauia: vt Lipsius tradit cap. 2. de Diua Hallensi.

S. *Galganus* Eremita à quibusdam adiungitur, qui circa annum 1186. in Domino obdormiuit, in eremo diœcesis Volaterranæ. Quo loco nunc insignis visitur Abbatia: vt tradit Ferrarius in Catalogo SS. Italiæ, ex eius vita Senis anno 1572. edita. Vide Martyrologium Rom. 3. Decemb. & VVionum in Ligno Vitæ, lib. 3.

B. *Christianus* Episcopus & Confessor: de quo Arnoldus VVionus 18. Martij.

B. *Hugo* Abbas Bonæ Vallis; de quo idem 1. Aprilis.

B. *Bertholdus* Episcopus & Martyr anno 1180. Apostolus Liunionæ: de quo idem 21. Octob.

B. *Bernardus* Eremita quiescit in monasterio ordinis Cisterciensis, in monte sancti Bernardi, ab eo sic dicto, in Alpibus: teste VViono 16. Maij.

B. *Daniel* Abbas Venetus obiit 1132. teste eodem 21. Iulij.

Hos quinque VVionus libro citato, in suo

suo

ſuo Martyrologio, Sanctos vocat.

B. *Bertrandus*, Abbas Grandis Siluæ: de quo Molanus ad Vſuardum.

B. *Hugo*, Abbas & fundator monaſterij B. Mariæ in Nucaria apud Siculos: de quo Caictanus lib. de Sanctis Siciliae.

B. *Ioannes de Monte mirabili*, monachus in Longo Prato.

B. *Richardus*, in Friſia & diceceſi Groningenſi: de quo Molanus in Natalibus.

B. *Hildegundis* virgo obiit anno 1183. 20. Aprilis: teſte Trithemio in Chron. Hirſaugienſi.

*De ſancto Famiano Confefſore, Gal-
leciſij patrono.*

FAMIANVS, antea Quuardus, Coloniae Agrippinae Gothſcalco patre, matre Guimera natus, adoleſcens officia pietatis colerecepit, ſuiſque facultatibus in pauperum uſus erogatis, relicta patria, Romam venit, vt loca ſancta viſitaret. Per Italiam ſexennio peregrinatus, lociſque præcipuis deuotionis inuiſis, in Hispaniam Compoſtellam ad ſancti Iacobi Apoſtoli corpus venerandum contendit. Inde Syriam profectus, ſepulchrum Domini noſtri I E S U C H R I -
S T I,

STI, aliaque Palæstinæ loca summo deuotionis affectu perlustrauit. Factus deinde Cisterciensis Eremita, in Gallæcia triennium in assidua carnis maceratione permansit, & in monasterio SS. Cosmæ & Damiani annis quinque & viginti vitam herbis, pane, & aqua transegit, donec factus monachus eiusdem ordinis professus, paulò post sancti Bernardi Abbatis obitum, sacerdos ordinatus est. Nec multò post de superiorum licentia, Romam iterum ueniens, Eugenio III. Pontifici Maximo, Gallæcij substitit, fontemque æstate, primo aduentu suo, ex filice virga percusso, mirabiliter eduxit, qui in hodiernum usque diem perseverans febricitantibus prodesse solet. Gallæcij vix viginti quinque dies commoratus, in morbum incidit, ex quo cum sibi decedendum esse intelligeret, loco, vbi humari vellet, indicato, obdormiuit sexto Idus Augusti, anno salutis millesimo centesimo quinquagesimo, ætatis verò ^{1150.} sexagesimo. Quem miraculis clarum Hadrianus Quartus Pontifex Maximus, quadriennio post in Sanctorum numerum retulisse fertur. Extat Ecclesia Gallæcij eius nomini dicata, cui eadem Indulgentiæ, quæ S. Mariæ Angelorum apud Assisium à summis Pontificibus concessæ dicuntur; eò quotannis innumeris ad diem festum, ex finitimis popu-

popu-

populis, confluentibus. Ita Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiae.

*De S. Franca Virgine, & Abbatissa
Placentina.*

FRancha siue Franca virgo Placentiae ex Vidala familia nobili nata, cum vix septimum aetatis annum attingeret, ut sibi inter sacras virgines vitam ducere liceret, parentes orati. Ingressa igitur coenobium S. Syrii, Ordinis S. Benedicti, viros vitae spiritualis in ieiunijs, orationibus, vigilijs, in perferendis iniurijs progressus facere cepit: cuius sanctitatem Deus miraculo comprobavit. Nam cum sacrum capiti velamen imponeret Episcopus, angelus alio eiusdem caput tegere visus est. Mortuae Abbatissae subrogata (licet inuita) munus diligentissime expleuit. Carentiae virgini nobili Placentinae, quae monialis fieri volebat, ut nouum virginum monasterium exstrueret (erat enim locuples) persuasit. Cui illa habitum Cisterciensium induta a superioribus praesse iubetur. Erat in oratione frequens, & saepe pernoctans: cui aliquando clausum oratorium noctu ultro apertum est. Multas a monialibus molestias, & a diabolo tentationes perpeffa est, quas omnes patientia & oratione superauit. Cum pro cognato, quem vnicè diligebat, feruentius oraret, is illi visus se damnatum dixit. Ferunt

runt duo vini dolia exsiccata, illa præcipiente vinum haurire, plena diuinitus esse reperta. Denique multis meritis cumulata, sacro sumpto viatico, VII. Kalendas Maij anno millesimo ducentesimo decimo octa- 1218.
no, quieuit in Domino. Corpus ibidem sepultum hodie in sacra æde, eius nomini dicata, asseruatur. Ita Philippus Ferrarius lib. 25. April. de Sanctis Italia, ex Breniario Cisterciensi, & Officio proprio Ecclesiæ Placentina.

Post obitum pluribus coruscavit miraculis. Nam Mediolanensi feminæ lumen oculorum ad eius tumulum oranti restitutum est: & latro inter furandum oculis captus, postea pœnitens, sanctæ Abbatissæ intercessionem visum recuperavit. Plures & à dæmonibus obsessi, & varijs morbis laborantes liberati sunt, vt eius habent Acta. Sic idem Ferrarius lib. citato, qui tradit ipsam coli Officio Ecclesiastico, ex indulto sedis Apostolicæ.

CAPVT IX.

Ordo Vallis Caulium, in Francia, sub reformatione Cisterciensi.

Sunt alij fratres in Episcopatu Lingonensi, monachi Deo amabiles, & valdè religiosi, qui

H

qui

qui de *Valle Caubium* nominantur. Hi Cisterciensis ordinis instituta victu, & vestitu, & diuinis officijs, & in omnibus alijs districtè & diligenter obseruant, excepto quòd cellulas modicas, causa maioris tranquillitatis, & pacis, sibi construxerunt, vt in eis tempore meditationis, lectionis, orationis, tantò deuotiùs, quantò secretiùs clauso sensualitatis ostio, intra cubiculum suum soli Deo vacare queant. Adeò autem ab omni exterioris curæ præputio corda sua circumcidere studuerunt, vt nec greges, nec armenta, nec terras arabiles, nec alias habeant possessiones, nec temporalibus occupati sollicitudinibus, & curis huius seculi ab intentione spiritualium retardentur. Præfixerunt autem extra septa monasterij sui terminos, quos non licet eis euagando præterire. Solus autem Prior, cum aliquo de fratribus suis, vt subiecta sibi visitet monasteria, vel alia necessaria de causa potest exire: reliquis simplicibus fratribus in domo, velut Iacob, commorantibus. Habent autem infra terminos suos, hortos olerum & arborum, ad quos excolendos certis & constitutis horis egrediuntur, vt manducent labores manuum suarum. Sed & certos possident redditus, quos absque magno labore ad vsus necessarios annuatim recipiunt. Ne autem aliqua egestatis molestia spiritus à cursu suo retardetur, vel necessitate cogente oporteat ipsos mendicare,

re,

Gen. 25.

re, aut manibus alienis inhiare, non plures
 in congregatione sua recipiunt, quàm de re-
 ditibus suis mediocriter valeant procurare.
 Et quoniam scriptum est, nemo militans Deo
 implicat se secularibus negotijs, quàm pru- ^{2. Tim. 2.}
 denter & prouidè prædicti Vallis Caulium
 monachi consuluerunt salutem animæ suæ, vt
 liberè possent diuinorum contemplationi
 vacare, norunt melius per experientiam illi,
 qui ad exteriorum venationem frequenter
 exeuntes, amiserunt benedictionem cum E- ^{Gen. 27.}
 sau: sic stult, vt cum spiritu ceperant, carne ^{Gal. 3.}
 non solum consummentur, sed insuper con-
 sumantur: qui negotiationem & quæstum,
 pietatem æstimantes, dum monasteria pos-
 sessionibus ampliare modis omnibus sata-
 gunt, non sapienter illud Euangelicum at-
 tendunt: *Quid prodest homini, si vniuersum*
mundum lucretur, animæ autem suæ detrimentum ^{1. Tim. 6.}
patiatur? Exiuit Semei de Hierusalem per cu-
 piditatem, & à Salomone interfectus est. E- ^{Matt. 16.}
 xiuit Dina filia Iacob per curiositatem de do-
 mo patris sui, & à Sichen iuvene impudico ^{3. Reg. 2.}
 corrupta est. Exiuit filius prodigus per luxuri- ^{Gen. 23.}
 am, & portionem substantiæ suæ luxuriosè ^{Luc. 15.}
 consumens, siliquis porcorum, quos pasce-
 bat, saturari non valebat. Prædicti autem
 fratres circumspecti, & prudentes infra ter-
 minos suos cautè recluduntur, ne vento str-
 pitus sæcularis lucerna eorum extingatur,
 omnem à se murmuris occasionem, & ambi-
 tionis

tionis materiam rescindentes, dum alter alteri non inuidet, nec alium se contempto sibi in temporalium administratione præpositum dolet.

Ita Iacobus Vitriacus cap. 17. Historie Occidentalis. De eodem Ordine consulendus & Choppinus in Monasticis lib. 2. tit. 2. §. 20.

CAPVT X.

Ordo fontis Ebraldi, in Gallia, per Robertum Blesalium Parisiensem anno 1117. institutus.

ANno Christi 1117. mortuus asseritur vir insignis *Robertus*, auctor monasterij fontis *Ebraldi*. Qui enim eduxit populum suum de *Aegypto*, & deduxit per desertum in adinventionibus suis: idem ducens populum Christianum per deserta loca sæculi huius, ad terram felicioris promissionis, ipsum regnum cælorum, nouam in Gallia Religiosorum instituit viuendi formam, per seruum suum *Robertum Parisiensem*, in monasterio, quod erexit, dictum *Fontis Ebraldi*, in quo etiã viri *Abbatissæ* parerent. Hæc vt accipias, præsciendum, quòd monasterium fontis *Ebraldi* nomen duxit à fonte loci, in quo situm est. Ferunt enim *Ebraldum* quẽdam iuuenem, genere nobilem, sed moribus corruptis, magna sicariorum manu stipatum, adiacetes vias regias latrocinijs olim infestasse, siluasq; tunc

temporis frequētes infedisse, quarum hodieq; reliquæ manent non parvæ. Post hæc Theologum quendam Parisiensem, eximiæ doctrinæ virum diuiniq; verbi concionatorem insignem, *Robertum de Abruscellis* nomine, eò aduentasse, sanctisq; exhortationibus suis nō modò iuuenem illū, vt mores vitamq; mutaret, impulisse, sed multos præterea omnium generum homines, ad despiciendā sæculi vanitatē austeriorisq; vitæ leges subeundas, permouisse, ad quorū habitationē distincta iisdē in septis monasteria cōdidit, sua seorsim viris, virginibus, ægrotis, & mulieribus reliquis ædificādo: Vniuersæ porrò Congregationi Abbatissam præposuisse, quæ in oēs tum viros, tū fœminas ius summū obtineret, statuēs vt viri S. Ioannis Euangelistæ exemplo, virginibus seu mulieribus parerēt, & hæ vicissim B. Virginis exemplū sequentes, religiosos tanquā filios amplecterētur. Statuta deniq; & Cōstitutiones pro vtrisque separatim perscripsit.

Cū ergo ad hūc modū rectè institutū fuisset monasteriū fōtis Ebraldi. Reges & Principes, ceteriq; Dynastæ, magnā mox veneratione illud prosequi, & diuersa ei bona largiri cœperūt: nōnulli etiam huius cōgregationis Cōuentus in suis terris expetierunt; ita vt ex omnibus illis Cōuentibus cōstitutus fuerit Ordo, cuius caput esset idē monasteriū Fontis Ebraldi: quæ quidem authenticis bullis multi Pontifices approbarunt, docentes Ordinem

hunc ab illis verbis Christi : *Ecce filius tuus, Ecce mater tua*, institutionis suæ originem rationemque petijisse.

1117.

Mortuum tradunt Robertum regulæ auctorem anno millesimo centesimo decimo septimo, & sancto Bernardo familiarem fuisse. Statuisse autem, vt cum Abbatisa, quam crearat, diem suum clauderet, ea illi succederet, quam Religiosæ ipsæ suis suffragijs elegissent. Quod ab illis semper obseruatum est, quamdiu electionum vsus in monasterijs permansit. Ceterum & quamdiu stetit eligendi potestas, & postquam auctoritate Pontificis constitui Abbatisæ ceperunt, optimas semper easque memorabiles Abbatisas sortitæ sunt, vitæ integritate ac sanctitate, quàm genere illustriores : tametsi pleræque Regum & Principum, aut nobilissimorum certè Equitum filia fuerint. Inter quas eluxerunt *Mathildis* Comitis Andegauensium filia, Guilielmi vidua, Henrici Primi Anglorum Regis filia ; *Mathildis* altera, filia Theodorici Comitis Flandriæ, vidua item Ducis Burgundiæ ; *Aloysia*, Ludouici iunioris Francorum Regis filia ; *Ioanna de Brenna*, neptis Roberti filij Ludouici Crassi Francorum Regis ; *Elisabetha* soror Philippi Valesij Regis ; *Maria de Britannia*, Aurelianensis & Britannia Ducum neptis : *Anna Aurelianensis*, Ludouici XII. Regis soror ;

Re-

Renata Borbonia, filia Ioannis Comitis Vindocinensis; *Ludouica Borbonia*, soror primi Ducis Vindocinensis, & *Eleonora Borbonia*, eiusdem Ducis & Franciscæ Alenzoniæ filia, amita Henrici quarti Christianissimi Regis Francorum & Nauarræ: quæ monasterium, in quo ducentæ præter cæteros Religiosis Deo dicatæ moniales numerantur, ordinemque vniuersum moderatur, magna pietatis, prudentiæ sanctitatisque apud omnes opinione.

Obseruandum est, Mariæ Britannæ Abbatissæ temporibus, ipsa procurante, factam fuisse Ordinis reformationem iuxta Regulam S. Benedicti, & statuta Roberti institutoris; Xysti IV. Pontificis Maximi auctoritate, qui Archiepiscopos Lugdunensem & Bituricensem delegauit, ad eandem reformationem exequendam, quæ nunc etiam in fontis Ebraldi monasterio, Prioratibusque circiter sexaginta, qui ab illo pendent, studiosè obseruatur. Exstat epistola D. Bernardi ad Episcopum Andegauensem, de querela inter ipsum & Abbatissam Fontis Euerardi: vbi legendum *Ebraldi*. De hoc enim loquitur monasterio, quod in diocesi quidem Pictauiensi positum est, sed contiguos cum Andegauensi fines habet.

Sed & Petrus Venerabilis, Cluniacensis Abbas, eiusdem Roberti meminit magno præconio, vtpotè qui fuerit institutor matris

fuę Raingardę in vita spiritali, quę viro defuncto professa est monasticam regulam in Marciniacensi monasterio. Cuius res præclare gestas post eius obitum ipse epitaphio est profecutus, vbi pariter corruptè legitur, monasterium ad fontem Ebrandi, loco *Ebraldi*. Meminit & ibidem de eiusdem Roberti ex hac vita decessu. *Ita Baronius tomo X I I. Annalium.*

Cæterum fons Ebraldi tertio lapide distat à Saumurio opido. Complectitur autem hoc monasterium, itemque ordo monachos & moniales sub regula S. Benedicti militantes, sed distinctis in claustris habitantes.

In fonte Ebraldi, intra vnus velut opidi ambitum, sunt quatuor monasteria, tria monialium, quę sunt circiter ducentę, & vnum monachorum, qui sunt circiter quadraginta, & suum habent Priorem. Abbatissa autem, quę omnibus imperat, fere solet esse ex sanguine regio.

Huius ordinis monasteria in vniuersum sunt circiter sexaginta : ex quibus nonnulla hodieque florent in Hispania, & nonnulla etiam in Anglia viguerunt. Altare maius cenobij monachorũ fõtis Ebraldi sitũ est in cõfinibus diœcesis Pictauis, Turonensis & Andegauensis. Hęc à R. P. Guilielmo Richerio, Abbate S. Vincetij Cenomanensis fõtis Ebraldi olim Visitatore, an. millesimo sexcetesimo decimo septimo accepimus.

CAPVT XI.

*Ordo Humiliatorum, per sanctum
Ioannem Medam insti-
tutus.*

ORdo Humiliatorū sub regula S. Benedi-
cti cœpit circa annum millesimum cente-
simum nonagesimum sextum. Henricus I. ad
Imperij fastigium euectus, graue bellum Me-
diolanensibus intulit, & vrbe solo æquata,
Senatorij ordinis ciues, & nobilissimos quos-
que viros in Germaniã ablegauit. Porrò exu-
les albis induti vestibus, sæpius Cæsarem ge-
nuflexo supplices rogauerunt, vt in patriam
redeundi liberam ipsis facultatem concede-
ret: quod cum demum impetrassent, nobi-
lissimi viri plurimi eodem amictu vestiti, sū-
ma pietate accensi, Deo Mediolani sese votis
obligarūt; nec vllam rem publicam aut priua-
tam attingentes, vni religioni diligenter stu-
dentes, & victum suis manibus quærentes, vi-
tam sanctè & religiosè traduxerunt. Forum
Congregationē, nomine Humiliatorū Inno-
cent. III. auctoritate Apostolica an. 1200. cō-
firmavit. Sed totū ordinem Pius V. deleuit, &
annuos eius prouētus in alios vsus destinauit.
Nā quidā eius ordinis monachi, cōiurati in S.
Caroli Borromæi Cardinalis, & Archiep. Me-
diolanēsis necē, ob nefariū scel^o cōdēnati sūt,
& an. millesimo quingētesimo septuagesimo, 1570.

1196.

H 5

au-

auctoritate Pontificia, extinctus est ordo, cuius Præposituræ erant nonaginta quatuor, quarum annui proventus triginta millium aureorum summam efficiebant. Porro in toto ordine monachi erant centum septuaginta quatuor, quos ex ipsis facultatibus, distributis in victum monasticum, sustentari Pontifex iussit, & in religiosa disciplina Episcoporum cura contineri.

Locum porro, in quo sanctus Ioannes vixit apud Comum, post extinctum ordinem Humiliatorum, Clerici Somaschenses hodie tenent: vt tradit Ferrarius in Catalogo SS Italiae. Vocatur is, nisi fallor, *Rondinetum*, primaria olim Ordinis sedes, in diocesi Comensi. De Somaschensibus vide infra lib. 4.

CAPVT XII.

*Iacobi Vitriaci, Cardinalis & Episcopi
Aconensis, testimonium de
ordine Humiliato-
rum.*

SUNT quædam in Italia, & maximè in partibus Lombardiæ, virorum & mulierum regulariter viuientium congregationes, quos *Humiliatos* appellant; eò quòd in paupertate & asperitate habitus, & gestus exterioris compositione, & morum grauitate, & in omnibus verbis & operibus suis magnum ostendant

dant humilitatis exemplum. Viuunt autem in communi, ex magna parte de labore manuum suarum. Non enim multos habent redditus vel possessiones, nec cuiquam illorum licet aliquid proprium possidere. Omnes horas canonicas diebus & noctibus laici sicut & clerici non prætermittunt: ferè enim omnes litterati sunt. Qui autem horas canonicas dicere nesciunt, sub certo numero dicentes orationem Dominicam, debita recõpensatione absoluuntur. Sunt autem per omnes ferè ciuitates, in partibus illis, huius religionis conuentus, quorum multi carnes, nisi in graui ægritudine, non manducant, nec camisijs, aut linteaminibus vel plumis vtuntur. Lectionibus autem & orationibus & laboribus manuum assiduè vacantes, desidiam & otij torporem à se studiosè repellunt. Conuersæ autem eorum ab hominibus huius religionis adeò seiunctæ sunt, & cum omni cautela & diligentia seorsum inhabitant, vt neque in Ecclesia, neque in alio loco, sese mutuo, nisi rarò, possint alloqui, vel videre.

Quando etiam ad prædicationem diuini verbi conueniunt, muro interposito à se inuicem plerumque separantur. Fratres autem eorum tam clerici, quàm laici litterati, à summo Pontifice, qui regulam eorum & canonica instituta confirmauit, auctoritatem habent prædicandi non solum in sua congregatione, sed in plateis & ciuitatibus, in Ecclesijs

clesijs

clerics sæcularibus, requisito tamen consensu eorum, qui præ sunt locis illis, Prælatorum. Ex quo factum, quòd multos nobiles, & potentes ciues, matronas etiam & virgines prædicatione sua ad Dominum conuerterunt. Quorù quidam seculo penitus renuntiantes, ad eorum religionem transierunt; alij autem in sæculo corporaliter remanentes, licet cum filijs & vxoribus remanserint, humiliati, & mundi negotiationibus abstracti, in habitu religioso, & sobrietate victus, & operibus misericordiæ permanentes, vtuntur hoc seculo secundum Apostoli consilium, *velut non videntes*. Sed & sacerdotes & clerici, fallacibus huius sæculi renuntiantes delicijs, assumpto paupertatis habitu regulari, prædictis Humiliatis sociantur. Ipsi enim in fine prædicationis suæ, dum adhuc audientium corda virtute diuini sermonis feruentia proniora sunt ad mundi contemptum, & ad Creatoris sui seruitium, solèt à circumstantibus quærere, qui sint, qui ad eorum religionem diuinitus inspirati velint transire. Multis autem in illa ebrietate & spiritus feruore ad ipsos transeuntibus, paruo tempore multiplicati sunt valdè, multos in diuersis ciuitatibus ex fratribus suis & sororibus conuentus procreantes. Adeò autem formidabiles hæreticis, quos *Patrini* *Patrinos* appellant, effecti sunt, & ita potenter & aperte fraudes eorum detegendo, *hæretici* *impios & incredulos ex diuinis Scripturis*

*Patrini
hæretici.*

pru

prudenter conuincunt, & publicè confundunt, quòd iam coram ipsis non audent comparere, multiq̄ue ex ipsis errorem suum cognoscentes, ad Christi fidem reuerfi, ipsis fratribus coniuncti sunt, & ita facti sunt discipuli veritatis, qui fuerant magistri erroris. Hi autem acriùs inter omnes notas sibi vulpeculas capientes, & cognitis sibi obuiantes erroribus, proprio gladio, more Dauid, colum abscindunt Goliæ, & tanquam fortis mulier Iudith caput obruncant Holoferni, & incidit inimicus in foueam, quam fecit. *Hactenus Vitriacus.*

CAPVT XIII.

Ordo Gilbertinorum, in Anglia.

Gilbertinorum Ordo, vtriusque sexus, in Anglia, per Beatum Gilbertum Sempingamum, natione Anglum, in Episcopatu Lincolniensi anno 1148. est institutus, & ab Eugenio III. approbatus. De quo vide Guil. Neubrigensem lib. 1. cap. 16. & VVionum in Ligno vitæ lib. 3. die 4. Februarij.

CA-

CAPVT XIV.

*Ordo Montis Virginis, per S. Guili-
elmum Vercellensem insti-
tutus.*

Guilielmus Vercellis natus honesto loco
orbatus parentibus, annum 14. agens, reli-
cto sæculo, vitam solitariam aggreditur, ac
ferro interiùs accinctus, vnica & humili ve-
ste indutus, solo pane & aqua contentus,
humiliter cubans, cum aliquandiu peregrinatus
loca sancta celebriora visitasset, Melphim in
Apuliam peruenit: vbi litteras breui diuini-
tus ita didicit, vt in veteri & noua lege ver-
fatissimus videretur. Melphi in proximum
opidum recedens iuxta mōtem Solicolū ca-
co lumen restituit. Quo miraculo vt nomi-
nis celebritatem vitaret, se ad peregrinationē
Hierosolymitanam accingit. Cum in Salēti-
nos apud Vriam venisset, à *Ioanne* eremita, vt
secum habitaret, summopere rogatus, cū ac-
quiescere nollet, à latronibus malè habitus,
ad illum redire cogitur. Inde diuino admo-
nitu Atripaltam, deinde Salernum venit:
vbi à milite lorica ferream, qua super carne
nuda indutus est, impetrauit, vt aduersus car-
nis & Dæmonis tentationes munitior esset,
sicque ad montem Virginis perrexit, vbi e-
remitam inuenit nomine *Ioannem*, cum quo
degens,

degens, cum aquæ inopiâ laborarent, fontem
è saxo manantem diuinitus reperit. Ibi ora-
torio, & tuguriolis exstructis, ordinis sui fū-
damenta iecit, alumnis in dies ad eum con-
fluentibus, & templi aggressus est ædificati-
onem, brachio, quod obriguerat, vni ex ædi-
ficatoribus restituto. vbi mirum aliud con-
tigit. Habebat asellum ex proximo nemore
quotidie ligna ferentem: quem cum lupus de-
uorasset, is Guilielmi præceptis parens officii
um aselli non sine maxima omnium admi-
ratione compleuit. Exstructo itaque mona-
sterio, illique sub S. Benedicti regula *Alber-
to* Abbate præfecto, ad solitudinem apud Tri-
saricum, in monte cum Ioanne eremita re-
dijt: vbi à *Roberto Guiscardo*, Apuliæ Comite
inuisitur, cuius pædagogus de Sancto Guili-
elmo oblocutus, diuinam protinus vltionem
expertus est, cruribus sibi putrefactis, ex quo
morbo breui miserè interiijt. Quidam etiam
pagi proximi venator, cum baculo inter ve-
nandum Guilielmi caput verberasset, à dæ-
mone repentè arreptus agitabatur, donec
precibus ipsius Guilielmi, à domino eius pa-
gi enixè rogati (qui postea in eo loco cœno-
bium construxit) liberaretur. Inde per visum
admonitus, inter Nuscum & fanum Angeli
venit, ibique Ecclesia S. Saluatori, cum am-
plissimo cœnobio, à domino loci exstructa,
Anatum, qui postea Nuscanus Episcopus fuit,
& *Ioannem*, ciues Nuscanos, discipulos habuit
præci-

præcipuos. Ibi puellam hortulani filiam cæcā ad lūmē redire fecit, & apud Dinettū castrum Apuliæ Peucetiæ, cū monasterij exstructo-ribus vinum defecisset, in illud aquam cōuertit. Cū ad virū Dei *Rogerus* Sicilię Rex venisset, eūque maximo in honore haberet; meretrix impudentissima Guilielmum hypocritam asserens, Regi se illum sequenti nocte ad peccatum pertracturam pollicebatur. Ad Guilielmi itaque cellam veniens, ad libidinē illi prouocabat; cui is assentiri simulans cellam aperuit, in qua carbonēs erant accensi. Cū illa lectum peteret, vir sanctus carbonēs manibus in duo diuisit, cumque super vna eorum parte decubuisset, illam vt in altera cubaret, inuitauit. Quo miraculo cū sanctum virum super accensis carbonibus iacentem haud cōburi cerneret, impudica mulier perterrita, cū quod contigerat Regi narraisset, conuertitur, ac in monasterio Venusiæ à Rege ædificato vitam penitens egit. Inde à Rege Panormum inuitatus, ibidem impensis Regis monasterium sui ordinis exstruxit. Reuersus ad cœnobium S. Saluatoris, finem sibi adesse presentiens, pijs laboribus confectus, VII. Kal. Iulij anno post Christum natum 1142. ætatis verò 57. obdormiuit in Domino, Innocētio secundo Pontifice Maximo, multis etiam post mortem miraculis clarus. Ita Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiæ ex Paulo Regio, lib. de SS. Regni Neapolitani. Corpus porro S. Guili-

1124.

Guilielmi adferuatur in dicto S. Saluatoris cœnobio, apud Nuscum Apuliæ urbem, in quo diem obiit; Romano Martyrologio adscriptus 25. Iunij. Vide Arn. V Vionum lib. I. Ligni vitæ cap. 51. & nostram notitiam Abbatiarum vniuersi orbis, in Dicecesi Nuscana: itemque Felicem Rendam in vita S. Guilielmi.

Generalis Præfectus Ordinis est triennalis, & præest monasterijs circiter quadraginta septem.

CAPVT XV.

Ordo Eremitarum sancti Guilielmi seu Guilielmitarum.

Ordinis huius caput, ac sedes primaria olim fuit *Stabulum Rhodis*, quod est monasterium apud Rosetum seu Grossetum dittonis Senensis opidum, loco olim deserto situm: in quo eiusdem Ordinis comitia seu capitula generalia quondam celebrati plerumque solebant. In dicto Stabulo Rhodis *S. Guilielmus*, Aquitaniæ Dux & Pictonum Comes, peractis varijs peregrinationibus sacris, eum ab hominum consortio totum se subduxisset, ordinem suum Eremiticum fundauit: quem postea *B. Albertus* eius discipulus, & comes indiuiduus, qui que in sæculo (vt scribit *Dochetus Aquitanorum Chronographus*)

illi à secretis fuerat , & *Reinaldus* ex medico monachus , alijque mirificè propagarunt. Militasse autem hunc ordinem à multis retrò sæculis sub regula sancti Benedicti , ex variorum Pontificum, vt *Innocentij IV.* *Alexandri IV.* *Vrbani IV.* & aliorum diplomatibus probat *Sampson Haius* , *Guilielmita Parisiensis*, in suo libro de veritate vitæ & Ordinis sancti *Guilielmi*, Parisijs anno 1588. edito: quæ quidem diplomata mox subiungam.

*Innocentij IV. diploma datum Lugduni
anno 1248. in favorem Guilielmitarum.*

INnocentius Episcopus , seruus seruorum Dei, dilectis filijs Priori Generali, cæterisque Prioribus & fratribus Eremitis ordinis S. *Guilielmi*, tam præsentibus quàm futuris, regularem vitam professis in perpetuum. Religiosam vitam eligentibus Apostolicum cõuenit adesse præsidium , ne fortè cuiuslibet temeritatis incurfus eos à proposito reuocet, aut robur, quod absit, sacrae religionis infringat. Eapropter, dilecti in Domino filij, vestris istis supplicationibus clementer annuimus, & domos vestras, in quibus diuinis vacatis officijs seu obsequijs, sub B. *Petri* & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus. Imprimis siquidem statu-

tuentes, vt ordo monasticus, qui secundum Deum & beati Benedicti regulam atque institutionem, fratrum Ordinis S. Guilielmi, in domibus ipsis institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur.

Præterea quascumque possessiones, quæcunque bona, eadem domus in presentiarum iuste & canonicè possident aut id futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis, præstante Domino poterunt adipisci, firma vobis veltrisq̃ successoribus & illibata permaneant: in quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis: Loca ipsa, in quibus domus præfatæ sitæ sunt, cum pertinentijs suis, videlicet cum Ecclesijs, decimis, hortis, vineis, oliuetis, pratis, terris, nemoribus vsuagijs & pascuis, in busco & in plano, aquis & molendinis, vijs & semitis & omnibus alijs libertatibus & immunitatibus suis, &c.
Datum Lugduni I l. Non. Sept. an. 1248.

Alexandri IV. Papæ diploma datum Anagnina.

Alexander Episcopus, seruus seruorū Dei dilectis filijs, Generali & alijs Prioribus ac fratribus Ordinis S. Guilielmi, salutem & Apostolicam benedictionem. Licet olim provisione facienda inter vos, & alios Eremitas, tunc Ordinum diuersorum, fueritis ad præsentiam

tiam nostram citati: quieti tamen, & salutem vestram paterno providentes affectu, presentium vobis tenore concedimus, ut sub regula S. Benedicti, secundum institutiones S. Guilielmi, remanere in solito habitu liberè valeatis, nullis obstantibus litteris, gratijs, vel privilegijs, à sede Apostolica in contrarium impetratis, vel impetrandis in posterum. Nulli ergo, &c. Datum Anagninæ xi. Kal. Septemb. Pontificatus nostri anno secundo.

Urbani IV. diploma datum apud Urbem Veterem.

URbanus Episcopus, servus servorum Dei dilectis filijs, Generali, cæterisque Prioribus & fratribus ordinis S. Guilielmi, salutem & Apostolicam benedictionem. Præclarum Ordinis vestri expetunt merita, ut in his, quæ animarum fructum pariunt, & eundem Ordinem ab infamie macula reddunt tutum Apostolicam sedem vobis inveniatis propitiam & benignam. Sanè petitio vestra nobis exhibita continebat, quòd licet vos ordinis sancti Benedicti regulari observantia affretis, nonnulli tamen ex vobis, assumpta audacia, quòd sub leuiori pugna de antiquitate vestris versutijs faciliùs triumphabunt, humani fragilitatis seducti consilio, ad mitioris observantiam ordinis aspirantes, ad ordinem

fratrum Eremitarum ordinis S. Augustini, proprio motu, se transferre præsumpserunt, in vestrum & Ordinis vestri dispendium, animarum suarum periculum, & scandalum plurimorum. Quare super hoc præfatæ sedis prouidentiam suppliciter implorastis. Nos igitur pijs vestris supplicationibus anuentes, ne quis postquam in ordine vestro votum professionis emiserit, ad præfatum ordinem Eremitarum, absque prædictæ sedis licentia speciali, se transferre valeat, auctoritate præsentium inhibemus; decernentes irritum & inane, quicquid contra tenorem præsentium ab aliquo contigerit attentari. Nulli, &c. Datum apud Urbem veterem, X. Kalend. Februarij, Pontificatus nostri anno secundo.

Guilielmitæ non possunt transire ad Eremitas Augustinianos sine licentia Papa.

Guilielmitæ itaque in Francia ac Belgio viuentes iuxta præscriptum regulæ S. Benedicti, etiamnum festis diebus duodecim Lectiones in Nocturnis horis recitant, cum Augustiniani non nisi nouem legant. Colunt insuper S. Benedictum, vt regulæ suæ conditorem, cuius statuam memini me Parisijs apud Guilielmitas in summo altari collocatam videre, cum anno 1610. ea in vrbe versarer. Quod nota contra Raph. Volaterranum, Iac. Bergomensem, Onuphrium, Iosephum Pamphilum, Morisium, & alios, qui Guilielmitas regulæ Augustinianæ subijciunt.

CAPVT XVI.

*Vita sancti Guilielmi, Aquitaniae Ducis
annorum serie distincta, per
Aub. Miraeum.*

S. Guilielmus patrem habuit Guilielmum
Gaufredum, Ducem Aquitaniae & Comi-
tem Pictauiensem, qui Monasterium Nouum
(hoc enim nomen est cœnobium) ordinis Be-
nedictini apud Pictauium fundauit ac dota-
uit: cuius ibidem hodieque marmoreus tu-
mulus spectatur. Ita tradunt Bochetus & Ha-
ius, Aquitanorum Chronographi.

De matris nomine certo non constat, eo
quod Gaufredus plures habuerit uxores. Sus-
picor eam fuisse *Ioannam*, Tolosani Comitum
filiam unicam & hæredem: ut ex Roberto Ab-
bate Montis Naualis colligi datur, cui assen-
titur Tyrius.

Anno Christi 1102. iuxta Othonem Fri-
singensem, Guilielmus rei militaris peritissi-
mus, cum centum amplius armatorum milli-
bus in Asiam ac Terram sanctam traiecit: ut
tradunt Guil. Tyrius, Conradus Abbas Vr-
spergensis, & Fulcherius Carnotensis, qui ad
annum præcedentem id refert.

Anno 1130. aut sequenti, cum Guilielmus
staret

staret pro Anacleto Antipapa contra Innocentium II. Papam, venit ad ipsum S. Bernardus Abbas Clarevallensis, ut ad communionem Ecclesiæ Catholicæ reduceret errantem: ut fusè tradit Baronius tomo XII. Annalium, ex vita Sancti Bernardi, per Bernardum Abbatem Bonæ Vallis conscripta.

Ceterum qui Bernardi Abbatis Boneuallensis verba exactiùs discusscrit, S. Bernardum Clareuallensem, & Ioslenum Sueffionensem Episcopum (quibus comes erat Petrus Cluniacensis, ut ex quadam eius epistola discere licet) ad Guilielmum Aquitanum & Gerardum Engolismensem Episcopum acerrimos schismatis propugnatores ab Innocentio adhuc in Gallijs agente transmissos fuisse, nec quidquã profecisse, facilè animaduertet. Ex eodem quoque auctore constat, S. Bernardum cum ex Italia, quò Innocentium Papam comitatus fuerat, in Galliam rediisset, Guilielmum in schismate obstinatum sacris demum monitis ad Ecclesiæ communionem reduxisse. Quòd quidem à Theobaldo, vitæ S. Guielmi scriptore, non fuisse animaduersum valdè miror: nisi hic locus apud eum sit corruptus, ut apparet.

Guilielmus autem postea in Vulgrinum Engolismensem Comitem, cui à Secto ferro cognomen erat, & in Pontij Dominum

arma mouit. Sed Principes ad proelium paratos Lambertus Engolismensis Episcopus (qui Gerardo miserâ morte extincto successerat) ad pacem sua oratione adduxit: uer auctor est Coriaus.

Anno 1137. Guilielmus B. Bernardi monitis ad communionem Ecclesiæ reuersus, Compostellam in Hispaniam se confert, ad S. Iacobi corpus visitandum. Vbi morbum mortemque simulans, nocte media, ac veste dissimulata, à suis se subduxit, ac fugit, fidelissimis ministris tribus tantummodo consocijs.

Famosam Guilielmi mortem, licet frater etiam, Ludouico Crasso seu Molli nuntiata fuisse Bestifici, tradit Sugerius Abbas sancti Dionysij.

Anno eodem aut 1138. Guilielmus, monitu cuiusdam Eremitæ, venit ad Innocentium II. Papam, absolui petens à vinculo excommunicationis.

Ab eodem Pontifice mittitur Hierosolymam: ubi annos undecim, non tamen continuos egit, primò quidem annos nouem sub Guilielmo Patriarcha, postea verò duos sub Fulchero.

Varijs peregrinationibus pijs confectis, demum concedit S. Guilielmus in Stabulo Rhodis, in diocesi Grossetana, anno 1155.

Sei qui anno ibidem transacto, eodem loco in Domino obdormit, anno Christi 1157.

anni exordio à Kalendis Ianuarijs, iuxta calculum Romanum, ducto. Theobaldus, qui annum à Paschate, iuxta morem Ecclesiæ Gallicanæ orditur, ad annum 1156. eius obitum refert: quod visum est monere, ne quis labi nos suspicetur.

S. Guilielmo duæ fuerunt filiæ, Eleonora & Petronella. Ex ijs Eleonora natu maior nupfit primùm Ludouico Molli Gallix Regi, postea Henrico II. Angliæ Regi: cui filiam inter alias peperit sibi cognominem, Alfonso Castellæ Regis vxorem: ex qua Blanca S. Ludouici Gallix Regis futura mater prognata est.

Itaque S. Guilielmo abnepos fuit S. Ludouicus Rex; quod nota contra Iosephum Pamphilum, qui in Chronico Eremitarum Augustinianorum, per errorem dicit ipsum sub sancto Ludouico militasse, & an. 1178. obiisse.

Ceterum S. Guilielmi vitam duo ex veteribus scripserunt, *Albertus* eius discipulus, & *Theobaldus* Episcopus Grossetanus: sed vtriusque scripta in compendium redacta, & cuiuspiam indocti hominis manu vitiata suspicatur Sampson Haius, in libro, quem de veritate vitæ & Ordinis sancti Guilielmi scripsit, & Parisijs an. 1588. publicauit.

Labitur autem Compiler Lectio-
num, quas Eremitæ Augustiniani in Officio Ec-
clesiastico recitant, cum S. Guilielmi patrem

nominat Theodosium Consulē, matrē verò Aldatiam; deceptus, nisi fallor, lectione Petri de Natalibus, qui in catalogo Sanctorum, nescio quem alium S. Guilielmum de Desertis, Aquitaniæ pariter Ducem, Carolo Magno, eiusque filio Ludouico Pio familiarem facit, Theodosio & Aldatia genitum.

Ordinis item sui nimio amore abrepti videntur fuisse, Iacobus Bergomensis, Onuphrius Panuinius, & cū ijs Iacobus Bergomensis, & alij qui ordinem Guilielmitarum regulæ Augustinianæ subijciunt, cū Benedictinæ illum esse subiectum constet ex variorum Pontificum diplomatibus supra commemoratis.

CAPVT XVII.

*Catalogus monasteriorum Ord. S. Guilielmi
per Prouinciam Francia seu
Gallia Belgica, quem Beuerense
in Monasterio exscripsimus.*

PORTA cæli, extra Siluam-ducis inchoata est an. 1245. aut circiter. Hodie monachi intra urbem habitant, & vulgo Baselduncani nuncupantur.

Domus de VVassina iuxta Biervleit inchoata

ta anno 1249. quæ pòst submersa cū plurimis pagis an. 1376. translata est Brugas 1430. & *Vallis S. Antonij* dicta. Fundatrix in Biervliet fuit Margarita Flandriæ Comitissa.

Domus de *Barnaphaj*, in Arduenna silua, inchoata an. 1249.

Domus *Frattrum Mariæ* dicta, anno eodem 1249. inchoata.

Domus Paradisi iuxta Duram, ditionis Iuliacensis opidum, inchoata anno eodem 1249.

Domus de *Vallencuria* inchoata an. 1255. in Comitatu Namurcensi.

Domus de *Noua terra* an. 1291. inchoata, pòst bellis destructa, in Oudzeele translata est an. 1457. deinde in Peere an. 1498. & intitulatur *Nazareth*.

Domus *Montis Rubei* extra Parisios fundata anno 1266. pòst translata est Parisios 1297. in locū Alborum, vt vocant, mantellorum.

Domus *S. Vrsuari* extra Alosum Flandriæ opidū inchoata 1268. postea per bella destructa, in opidum translata est an. 1380.

Domus *S. Catharina*, extra Niuellam Brabantia opidum, inchoata an. 1270.

Domus de *Hubergis*, iuxta Bergas ad Zomam in Brabantia, inchoata an. 1277.

Domus de *Motta* extra Leodium, inchoata 1280.

Domus *Paludis Comitum* inchoata 1281.

Domus

Domus SS. *Trinitatis*, in Beueris VVasiana-
ditionis municipio, secundo ab Antuerpia
milliari, inchoata anno 1459. Hactenus ex
Catalogo Beuerensi

Habuerunt olim Guilielmitæ varia quo-
que monasteria per Germaniam, vt Argento-
rari, & in diœcesi Constantiensi, Spirensi, &
alijs.

*De Baselduncano apud Siluiducenses
monasterio in Braban-
tia.*

Guilielmitas suos vulgus Siluiducense nū-
cupat *Baselduncanos*, à prædio suburba-
no, in quo monasterium eorum primùm ste-
tit. Quod cum bello Geldrogallico, tem-
poribus Martini Rossemij, vastatum esset,
inde ad urbem ipsam commigrarunt, in qua
spatiosum hodie cœnobium possident.

Parisiense monasterium.

Fuit id olim cœnobium ordinis Seruorum
B. Mariæ, qui sub regula S. Augustini mi-
litantes ex diœcesi Massiliensi Lutetiam ve-
nerant, & eo loci anno 128. capellam cum
cœmiterio extruxerant. Ordine isto abro-
gato in Synodo Lugdunensi, quæ sub Gre-
gorio X. est habita, dictum Seruitarum cœ-
nobium à Bonifacio VIII. anno 1297. datum
est

est Guillelmitis, qui ex Monte Rubeo, Parisiorum nunc vico, sedem eò mox transtulerunt, Philippo Pulchro Rege Galliaë approbante anno 1298. vt tradit Sampson Harius libro citato. Monasterio nomen mansit Alborum Mantellorum, à Seruitis, illius olim loci incolis, qui albis penulis vti solebant. In monte Rubeo hodieque exstat sepulcrum Renerij, qui cum esset Prior Generalis Guillelmitarum, hanc nouam in vrbe Parisiensi sedem procurauit, & anno 1298. obiit.

Brugense monasterium, cui nomen Vallis S. Antonij.

STetit hoc monasterium primò in VVastina, apud Biervlitum Flãdrię opidum: quod cum fluctus Oceani anno 1376. aut 1377. obruissent, VVastinenses religiosi tandem Brugensi in vrbe locum ædificando monasterio obtinuerunt. De huius monasterij origine, ac translatione ita scriptum in codice quodam reperi: Anno Domini CIO. CC. XLII. *Catalogus Beuefundatus & dotatus est per Margaritam Comitissam Flandria.* *rens habet anno*

1249.
Idem conuentus submergitur cum XVII. parochijs anno 1377.

Anno 1429. à Georgio Gremme, ciue Brugensi locus Brugensis domus donatur, & anno sequenti Capella

*Capella vetus cum quattuor altaribus consecrata
dedicaturque.*

*Alostanium S. Vrsuarii monasterium,
in Flandria.*

SANCTUM Vrsuarum Episcopum & Abbatem Laubiensem, Aldenburgi & vicino in tractu Flandriæ Euangelium prædicasse, constat ex vitæ eius historiâ, ab Ansone Abbate Laubiensi primùm conscriptâ, atque à Ratherio Veronensi Episcopo postmodum emendata. Eam Laurentius Surius edidit, non tamen integram, utpote qui istam S. Vrsuarii in Flandria prædicationem omisit. Nos eam prorsus integram ex Laubiensi monasterio, opera Huberti Dubraij, Præpositi Affligeniensis accepimus, & in Auctario Suriano, Deo adiuuante, euulgandam curabimus.

Tradunt porrò S. Vrsuarum haud longè ab Alosto tugurium habuisse, quod in monasterium, ut verisimile est, Benedictinorum postea excreuit. Sed à Normannis Bellicam vastantibus exustum diu iacuit.

Pòst instauratum & monachis Ordinis S. Guilielmi est traditum; quod intra opidi mœnia situm ipsi hodieque possident.

De his rebus sic Arnoldus Mermannius Alostanus, in Theatro cōuersionis gentium totius Orbis: *Alostani Comitatus, ditissimus agri (habet enim sub se ciuitates tres, pagos vastissimi*

mos opulentissimosque CLXXII. adeoque ipsi
Cameraco iura dicit, alioqui Imperiali & libera
ciuitati, imò quam sibi hoc tantum titulo asseruit
Carolus Quintus Augustus, quòd Alosto principaretur
(Euangelij præconem, cum primis S. Amandum,
deinde eius in fide alumnus S. Vrsmarum habuit,
anno & quod excurrit I. D. CLXVIII. Iustiniano
Imperatore, Leone III. Pontifice Maximo. Habebat
sacram casulam, & tugurium ad mœnia S. Vrsma-
rus, ubi postea cœnobium S. Vrsmarum initio, deinde
S. Guilielmi est nuncupatum: id quod à Normānis
item exustum dirutumque fuit, & intra muros de-
mum transpositum: vt in archiuis eius cœnobij me
legere memini. Hactenus Mermannius.

CAPVT XVIII.

*De loco obitus, & Reliquijs sancti
Guilielmi.*

Objt S. Guilielmus in Stabulo Rhodis,
quod hodie Malauallis, in ditione Senensi,
nuncupatur. Quo in loco exstat hodieque; vetus
Basilica ac monasterium, ibique venerabile
sepulcrum ostenditur, in quo sacrum eius
corpus conditum fuit. Pars autem corporis eius
postmodum translata est Castellionem, quod opi-
dum tribus inde milliaribus distat, ibique in
Basilica Sancti Ioannis Baptistæ reuerenter
adseruatur. Est verò hodieque in Stabulo
Rhodis monasterium insigne fratrum Augusti-
nianorum, vt Baronius testatur in Notis ad
Mar-

Mar-

Martyrologium Rom. X. Februarij.

Pars item reliquiarum S. Guilielmi videtur Antuerpiæ in Domo Professa Soc. Iesu argenteæ thecæ inclusa.

Porro S. Guilielmum in numerum Sanctorum anno CIO. CC. II. retulit Gregorius IX. Pont. Maximus.

CAPVT XIX.

Ordo Siluestrinorum, per Beatum Siluestrum Grosolinum fundatus.

ORDO Siluestrinorum sub regula sancti Benedicti, institutus est à B. Siluestro qui fuit monachus Vallis Umbrosæ. Initium habuit anno Domini 1232. & confirmatus est ab Innocentio IV. anno 1258. Olim hic ordo dicitur fuisse subiectus ordini Vallis Umbrosæ: nunc gubernatur cura vnius generalis Præpositi, qui olim solet esse perpetuus, sed nunc triennalis est. Viget hic ordo potissimum in Marca Anconitana, Umbria & Tuscia. dicitur habere monasteria 25. in quibus habitant monachi circiter trecenti. Ita tradit Azores in suis Institutionibus Moralibus.

Ordo initium sumpsit in Monte Fano tertio lapide ab vrbe Roma; si modò nouus Ordo dicendus sit, & non potiùs Congregatio

tio reformata, sub instituto Vallis Umbro-
fæ.

CAPVT XX.

*Ordo Cælestinorum à S. Petro Cælestino
institutus.*

Petrus cognomento Moronensis (sic à
Morono monte, in quo vitam asperam
duxit, appellatus) patria AEserninus vitam
anachoreticam in summa austeritate apud
Sulmonem ducens, fama que sanctitatis ful-
gens, cum ordinem Cælestinorum instituis-
set à Gregorio X. approbatum, absens Peru-
siæ à Cardinalibus, operâ Caroli Regis Nea-
politani, & Latini Cardinalis, Pontifex post
Nicolaum IV. anno salutis millesimo du-
centesimo nonagesimo quarto eligitur, ac
Cælestinus V. appellatur. Qui Aquilæ maxi-
mò hominum concursu (200. siquidem mil-
lia Aquilam, vt eremitam Pontificem factum
cernerent, tradunt conuenisse) consecratus,
duodecim Cardinales creauit, vitamque pri-
stinam quò ad vigilias, ieiunia & orationes
retinebat, Latini Cardinalis præcipuè opera
in administrando Pontificatu vsus. Erat au-
tem in omnes ita humanus, benignus & faci-
lis, vt mortuo Latino, à nonnullis Cardina-
libus, maximè verò à Benedicto Caietano, vt
se illo abdicaret, ne Ecclesia sui caussa detri-
mentum

K

mentum

mentum pateretur, facile ipsi persuaderetur. Quare Cœlestinus onus humeris suis impar esse dicens, Neapoli collegio Cardinalium coacto, sexto mense Pontificatum, Carolo Rege & alijs reluctantibus, deposuit, eremūque repetijt. Interim Benedictus Caietanus Pontifex creatus, & Bonifacius VIII. dictus, ne Petrus ad sedem ab æmulis Cardinalibus & Principibus, quibus factum improbatur, reuocaretur, illum in itinere captum, in castro Fumonis apud Ferentinum iussit custodiri. Vbi post septemdecim menses cessit è vita. Quem miraculis clarum Clemens V. Pontifex Maximus Auenione 5. Nonas Maij anno salutis millesimo trecentesimo decimono Sanctorum numero adscripsit. Corpus primùm ex Cœlestinorum monasterio Ferentinum delatum est: inde clam sublatum Aquilam deductū fuit, vbi S. Petrus an. salutis millesimo quingentesimo vigesimo, die 11. & 12. Iunij Pontificali habitu indutus, valdeque refulgens supra templum S. Mariæ (in quo corpus asseruatur) cum horæ vespertinæ decantarentur, apparuisse, vrbi que benedixisse traditur: vt narrat Ph. Ferrarius in Catalogo SS. Italiae. Est autem Aquila vrbs regni Neapolitani, ad Ducem Parmensem pertinens.

Vitam Sancti Petri Cœlestini scripsere
 Petrus Aliacus Cardinalis & Episcopus
 Came-

Cameracensis, itemque Paulus Regius & alij.

Exstat sancti Cœlestini elogium apud Petrarcham lib. 2. de vita solitaria : *Papatum*, inquit, *quo nihil est altius, quis vlla atate, præsertim ex quo tanto in pretio esse cœpit, tam mirabili & excelso animo contempsit, quam Cœlestinus ille, pristinum & nomen & locum & amicam bonis moribus egestatem appetens ? Audiui narrantes qui viderant, tanto illum fugisse cum gaudio, eaque signa lætitiæ spiritualis oculis ac fronte gestantem, dum à conspectu Concilij iam tandem sibi reditus ac liber abscederet, quasi non humerum blando oneri, sed collum diris securibus subduxisset.*

CAPVT XXI.

Cœlestinorum Monasteria in Prouincia Francia.

S. Mariæ Parisiense conditum anno 1352. *Paris.*

S. Mariæ Ambertinense, siue de Amber- *Ambert.*
to, anno 1300.

Sancti Petri de Castris, siue monasterium *S. Pierre*
Castrorum, conditum est à Philippo IV. *pascha-*
Rege Galliæ, in monte Castrorum, ex Prio- *steaux.*
ratu, quem à S. Crispini Abbate Sueslionensi
acquieserat.

Sanctæ Mariæ Ternense siue de Ternis, *Ternes.*

K 2 anno

anno 1338. fundatum à Rogério Aurelianensi,
postea Lemouicensi, ac demum Bituricensi
Antistite.

Gentilin. Gentilinense siue de Gentilino monaste-
rium S. Martiali sacrum, conditum est anno
1356. ab Hannibaldo de Secano.

Colübiar S. Mariæ Columberiensè anno 1361. per
Bertrandum Ecclesiæ S. Quintini in Veromân-
duis Decanum.

Sens. B. Virginis Mariæ Senonense an. 1366. de
quo fusè Choppinus lib. 1. legi Andegauenfium
cap. 1.

Medun. S. Trinitatis ad Meduntam opidum an-
no 1376. fundatum per Carolum V. Re-
gem.

Auignon S. Petri Auenionense an. 1393.

Amiens. S. Antonij Ambianense an. 1401. fundatū
à Carolo VI. Rege.

Mets. S. Mariæ Metense anno 1402. in Lotharin-
gia.

Soissons. S. Trinitatis Villanouanum apud Sueffio-
nes anno 1404.

*Offre-
mont.* S. Crucis apud Offremontem vicum in
valle Frigida an. 1405. fundatum per Ioannē
de Neesle dominum de Offremonte, & Mar-
garetam de Mellou coniuges.

*Mar-
coussij.* S. Trinitatis Marcoussiasense anno 1408.
fundatum per Ioannem de Monte acuto.

Vichij. S. Trinitatis Vichiacense 1411. per Ludo-
uicum III. Boiorum Ducem.

S. Ma.

S. Mariæ Lugdunense anno 1421. fundatū *Lion.*
per Amadeum VIII. Sabaudia Ducem eius-
que filium Ludouicum cū ampla dote, vt te-
statur Paradinus lib. 3. cap. 7. Chron. Sabau-
dia.

S. Mariæ Heuerense apud Louanium in *Heuer.*
Brabantia an. 1521. fundatum, opibus Gui-
lielmi Croij, Toparchæ Ceruensis; cuius ibi-
dem tumulus magnificus spectatur cum alijs
aliquot Ducū Arschotanorum ex gente Cro-
ija.

S. Mariæ Rotomagensis anno 1445. per *Roem.*
Carolus Regem Franciæ fundatum.

S. Catharinæ de Villario Salleti anno *Villers.*
1460.

S. Mariæ Esclimontense an. 1448. funda-
tum per Stephanum Rouchier tunc Baiocen- *Esclimōs:*
sem, post Turonensem Archiepiscopum. Ita
Choppinus lib. 1. Monasticorum tit. 2. artic.
14.

CAPVT XXII.

*Ordo Montis Oliueti, per B. Bernardum
Senensem, cognomento Pto-
lomæum, institutus
an. 1320.*

Bernardus, antè Ioannes, Senis ex nobili
Ptolomæa familia natus, à prima ætate
K 3 literis

literis humanioribus, deinde legibus operi
 dedit: quas & publicè factus Doctor summa
 cum laude est interpretatus. Cùm autè publicè
 habiturus disputationem in Academia Senensi
 in grauè oculorù ægritudinem incidisset, S. B.
 Virginè precatus est, vt sibi lumè & pristina
 oculorum sanitatè restitueret, se ipsius fame
 latui, relicto sæculo, perpetuò se addiditurum
 pollicitus Qui mox compos voti factus, locum
 lectionis ac disputationis, grauem habuit
 sęculi huius contemptu concionem, in maxi
 ma auditorum, quibus, quæ sibi accidisset,
 narrauit, frequentia. Nec mora, promissionem
 suæ memor rudi amictu indutus, vrbeque
 gressus se in Montem Oliuetum, apud Monte
 tem Ilcinũ contulit: quem *Patricius* ex *Patricia*
 familia, & *Ambrosi Picolomineus*, ambo no
 biles Senenses, eodem proposito secuti sunt.
 Ibi ædificula cellulisque exstructis, ordinis fun
 damenta iecit, facultatibus suis ei dicatis, as
 peramque cœpit in ieiunijs, vigilijs, & orati
 onibus vitam ducere; viditque intra
 orandum scalam ad cœlos vsque pertingeren
 tem, Angelosque descendentes monachum
 albi vestitus per scalam ad ipsum Angelo
 rum Regem, eiusque Genitricem candido
 amictu fulgentes deducere conspexit. Cùm
 autem multi in dies ad eum discipuli con
 fluerent, ecce SS. viros æmuli quidam quos
 hæreticos apud Ioannem XXI. Pontifi
 cem Maximum Auenione agentem de
 ferunt.

ferunt, qui eos ad se extemplò accersit. Cum verò Pontifex ab ijs, quos Bernardus miserat, omnem vitæ eorum rationem, intellexisset, illos tanquam innocentes ad Guidonem Episcopum Aretinum, in cuius dicecesi erat locus (qui eis regulam præscriberet, approbaretque sodalitatem) remisit. Episcopus itaque, cum sibi sanctissima Deipara in fomis albis induta vestibus apparuisset, recentemque congregationem commendasset, illos inter Missarum solemnias in Ecclesia Cathedrali habitu candido, solemniter adhibita benedictione, die 21. Martij anno salutis 1319. induit, eisque Diui Benedicti Abbatis regulam seruandam præscripsit, congregationique *S. Mariæ Montis Oliueti*, & Ioanni nomen Bernardi indidit. Reuersi ad propria *Patricium*, Bernardo primatum detrectante, primum congregationis Oliuetanæ Abbatem elegerunt: quo defuncto in Domino, *Ambrosium*, eoque ex humanis sublato, *Simonem* tertio loco subrogarunt Senensem. Sed & illo sanctè defuncto, *Bernardus* regimen inuitus capeffere cogitur anno salutis 1322. Qui nihilominus nihil de vitæ suæ asperitate remisit assiduis orationibus, vigilijs, meditationibus, ieiunijs, alijsque carnis macerationibus intentus. Sub eo multis in locis exstructis cœnobijs sodalitas propagata est.

Denique Bernardus ubi sui ordinis confirmationem ab eodem Pontifice, Auenionem profectus, obtinisset, annosque 27. ei optimis legibus communito præfuisse, Senis, dum suis monachis pestilentia, quæ tunc grassabatur in ea vrbe, infectis, proprijs manibus inseruiret, & ipse percussus peste, spiritum Deo reddidit anno salutis 1348. XI. Kalend. Septembris. Ita Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiæ, ex Chronico Ordinis Montis Oliueti. Corpus B. Bernardi asseruatur in Monte Oliueto magna cum veneratione.

Huius instituti Sodales alba vtuntur veste, habentque Præpositum Generalem non nisi triennem.

CAPVT XXIII.

*Monachorum Ord. S. Benedicti varia
Congregationes reformatæ.*

INter Congregationes varias monachorum Benedictinorum eminent *Cassinensis* apud Italos, *Vallisoletana* apud Hispanos, *Casalis Benedicti* apud Francos, *Olisiponensis* apud Lusitanos, & *Bursfeldensis* apud Germanos cum superiores, tum inferiores.

Cassinensis Congregatio, quæ & *S. Iustina de Padua* dicitur, circa an. 1408. aut 1410. per
Ludo-

Iudonicum Barbum, ad S. Iustinam in vrbe Patuina Abbatem, fumpfit exordium : vt fuse docui in nostris Originibus Benedictinis Coloniae an. 1614. editis, cap. 92.

CAPVT XXIV.

Monasteria Reformatæ Congregationis Vallisoletanae in Hispania, quæ in Belgium & Lotharingiam suos palmites nostro auro emisit.

S. Benedicti Regalis Abbatia in vrbe Vallisoletana, quæ est caput Congregationis.

S. Mariæ Montis-Serrati.

S. Mariæ Regalis de Nagera.

S. Martini in vrbe Compostella vulgò de *Santiago*.

S. Petri de Cardena.

S. Zoili de Carrion.

S. Dominici de Silos.

S. Petri de Eslonza.

S. Mariæ de Sopetran.

S. Mariæ Regalis Abbatia de Hiracho, seu Hiracense monasterium, in dicecesi Pompelonensi.

S. Andreæ de Espinareda.

S. Ioannis del Poijo.

K 5

S. Vin.

S. Vincentij de Ouiedo, seu monast. Oueten-
se.

S. Felicis de Guixoles.

S. Mariæ de Ouarenes.

Gelorig & S. Antolini.

S. Benedicti de Zamora.

S. Vincentij de Montfort.

S. Mariæ de Espino.

S. Mariæ de Obona.

S. Petri de Tenorio.

S. Saluatoris de Oua.

S. Ioannis de Burgos, seu monasterium Bur-
gense.

S. AEmiliani Cucullati, vulgò de la Cogol-
la.

S. Saluatoris de Cella noua.

S. Petri de Arlanza.

S. Claudij Legionense monasterium.

S. Iuliani de Samos.

S. Stephani de Riuous del Sil.

S. Isidori de Duennas.

S. Mariæ de Valuanera.

S. Petri de Montes.

S. Ioannis de Corias.

S. Vincentij monast. Salmanticense.

S. Saluatoris de Lorenzana.

S. Benedicti monast. Hispolense.

Cornellana.

S. Maria de Tromesta.

S. Mariæ del Buesco.

S. Saluatoris de Lerez.

S. Petri de Villa noua.

Sunt infuper huius congregationis Vallifoletanæ plura alia monasteria minora, quorū Abbates non sunt Capitulares.

Ceterū anno 1598. *Augustinus*, natione Anglus, in monasterio S. Martini Compostellani vestem monasticam suscepit. In eodem monasterio post aliquot menses quinque alij Angli facti sunt monachi.

Anno 1602. idem *Augustinus* cum alijs duobus monachis in Angliam à Superioribus missus est: in qua insula annis tribus Catholicos inter latuit, verbo & exemplo eisdem instruens.

Idem postea à Superioribus missus est in Belgiū, & monasterium insigne excitandum curavit per R. D. Philippū Cauerellum, Abbatem Vedastinum, in vrbe & Academia Duacena, & alterum *Musiponti* in Lotharingia, pro augmēto missionis Anglicanæ; cuius quidem ipse Vicarius generalis diu fuit. Multi infuper Angli ab eo tempore in alijs Vallifoletanæ Congregationis monasterijs monasticen professi sunt, & deinde in Britanniam missi ad Catholicos iuuandos. Ex quibus nonnulli pro fide Catholica martyrium subierunt, quorum ossa deinde ex Anglia Duacum sunt aduecta.

Monasterium porrò Duacenum à fundamentis suo ære excitauit, vt dixi, anno 1612. *Philippus Cauerellus* Abbas Vedastinus, vnà cū Collegio adiuncto, in quo omnes disciplinæ explicantur.

In

In eadem urbe Duacena, anno 1604. à fundamentis exstructum est monialium Benedictinarum pariter reformatarum cœnobium, quod vulgò *Abbatia Pacis* nuncupatur.

Sic & Bruxellis illustre cœnobium nobilium virginum Anglicarum, sub regula S. Benedicti militantium, est excitatum, adiutantibus *Alberto & Isabella Clara Eugenia*, Ser.^{mis} Belgarum Principibus.

Ceterum Vallisoleteni monasterij circa annū 1380. conditor fuit *Ioannes I. Castellæ Rex*, qui arcem veterem in cœnobij formam conuertit, & anno 1390. obiit.

Dictæ Congregationis reformatæ, quæ olim Vallisoleтана, nunc Hispaniensis dicitur, primarius auctor circa annum 1520. existit *Garsias Cisnerus*, Montis Serrati Abbas.

Quæ quidem Congregatio vel eo nomine maximè laudanda est, quòd exemplo maiorum suorum, veterum inquam Benedictinorum (post confectum in Academijs sacrorum studiorum cursum) suos ad sacras conciones in templis habendas, populi confessiones excipiendas, aliaque munia Ecclesiastica obunda serio impendat. Quod utinam nostri per Belgium, Galliam & Germaniam Benedictini, Ecclesiæ commodo, æmulentur.

CAPVT XXV.

Vnionis seu Congregationis Bursfeldensis in Germania origo.

Post Constantiensem in Germania Synodum celebratam, anno circiter salutis millesimo quadringentesimo vicesimo, Vnionis seu Congregationis Bursfeldensis Reformatio sumpsit exordium. Huius auctor fuit *Ioannes Rodius*, Abbas cœnobij S. Matthiæ apud Treueros, qui ordinis Benedictini per Germaniam generalis visitator à Constantiensi Synodo constitutus, seipsum in primis ac monasterium suum reformauit, & decretorum à se editorum confirmationem à Romano Pōtifice impetrauit. Inter cetera verò ordinis huius monasteria *Bursfeldia*, pauperculum Saxonix cœnobium, Reformationis istius decreta primū suscepit anno millesimo quadringentesimo trigesimo septimo, & in *Reinhausense*, aliaque vicina aliquot Saxonix monasteria deriuauit. Mortuo deinde Ioanne Rodio, *Ioannes Hagensis*, Abbas Bursfeldensis, qui in monasterijs aliquot veterem disciplinam iam instaurarat, agente *Iacobo Treuerensi* Archiepiscopo, successor illi datus est. Sed cum nollet is pauperculum Bursfeldense suum cœnobium relinquere, alius in Rodij locum

1420.

locum vt generalis Reformatore est suffectus, sed exiguo admodum fructu. Itaque temporibus istis in Germaniam venit *Nicolaus Cusanus*, Cardinalis, & Sedis Apostolicæ Legatus, qui *Ioannem Hagensem* pietatis opinione celebrem ad se euocatum generalem Ordinis Reformatorem pronuntiauit. Quo factum est, vt idem Cusanus Conuentum seu Capitulum, vt vocant, annum pro conseruatione Reformationis institueret, Præsidis seu Præfecti domicilium è sancti Matthiæ Treuerensis cœnobio Bursfeldiam transferret, omniaque Reformationis decreta à Romano Pontifice curaret approbanda. Huic porro Bursfeldensi Congregationi pleraque Germaniæ, ac Galliæ Belgicæ monasteria sese aggregarunt, vt ex sequenti Catalogo patebit.

CAPVT XXVI.

Monasteriorum congregationis Bursfeldensis catalogus alphabeti serie digestus.

Abdinghoff.

ABDINGHOFFENSE præclarissimū monasteriū in Episcopali Vrbe Paderborna, loco amœnissimo situm, & à Meynverio, Episcopo Paderbornensi ordine decimo, an. Christi 1015. fundatum est in honorem SS. Apostolorum Petri & Pauli. Subdidit autem se hoc monasterium sacre Vnioni ac reformationi Bursfeldensi, an. Domini 1477.

AF-

AFFLIGEMIVM, in Ducatu Brabantiae, in honorem SS. Petri & Pauli Apostolorum *Afflighē.* fundatum, an. Domini 1083. ad Vnionem accessit anno 1524.

ALPERSBACHENSE m. in Ducatu VVirtembergensi, Cōstantiensis diœcesis, in honorem S. Benedicti Abbatis fundatum an. *Alpersbach.* Vnioni Bursfeldensi se adiunxit an. 1482.

ALTORFENSE m. in Episcopatu Argentinensi, an. 1607. additum est Vnioni Bursfeldēli, auctoritate Caroli Cardinalis Lotharingae, eiusdem loci Episcopi. *Altorf.*

AMMESLEBENSE m. in Archiepiscopatu Magdeburgēsi trib. milliarib. ab ipsa metropoli, in honorē SS. Petri & Pauli fundatū, Vnioni Bursfeldēsi fuit incorporatū an. 1468. *Ammesleben.*

APRIMONASTERIVM, in Argentinēsi Episcopatu situm, vnitū est an. 1482. aut 1607.

S. ANDREAE MONASTERIVM. vide infra Brugense. (littera M.)

AVRACHENSE monasterium. vide in

BALLENSTEDENSE monasterium diœcesis Halberstadenſis, in honorem beatissimæ Virginis **MARIAE** fūdatum, Vnionis Bursfeldensis membrum est factum anno 1483. *Ballenstede.*

BAMBERGENSE, vide infra, Mons monachorum.

BERGA, in Archiepiscopatu Magdeburgēsi, prope ipsam metropolim in monte, in honorem S. Ioannis Baptistæ fundatum, vnionē ac reformationem Bursfeldensem suscepit anno 1437. **BOR-**

BORGELENSE monasterium ad vniōē Bursfeldensem admissum legitur anno 1510. Est autem Borgelen siue Burgelen opidulum Thuringiæ ad Salam fluuium versus Misnia; cuius loci monasterium hic designatur, vt opinor.

BOSMARIANVM, in honorem B. Mariæ Virg. fundatum, vniōi fuit incorporatū an. 1468.

BRVGENSE monasterium in Flandriæ Comitatu, diœcesis eiusdem, in honorem S. Andreæ fundatum an. 1098. Vniōi Bursfeldensi adscriptum est anno 1516.

BOSCHAVIA siue Possauia.

BREIDENAVVENSE m. in Hassia, Mogūtinensis diœcesis, in honorem B. Mariæ Virginis fundatum, Vniōi Bursfeldensi se submisit anno 1497.

BREMENSE m. in ipsa valle Archiepiscopalis vr̄bis Bremensis, in honore S. Pauli fundatum, Vniōi se Bursfeldicæ consecrauit anno 1537.

BRETTINGENSE m. Mogūtinæ diœcesis, vniōi subiectum anno 1514.

BRVVYLIRENSE m. in Archiepiscopatu Coloniensi, duobus fermè milliariis ab vr̄be Colonia, in honorem S. Nicolai Episcopi fundatum anno circiter 1050. Vniōi fuit incorporatum anno 1468.

BVRSFELDIA, sacre Vniōis quondam caput, ad Visurgim fluuiū, in Ducatu Brunsvicensi

vicensi Moguntinæ diœcesis, fundata est in honorem SS. Thomæ Apostoli, & Nicolai Episcopi: Reformata autem fuit anno 1437.

CELLA S. MARIAE, prope Elfendorp in Episcopatu Lubecensi, in honorem beatissimæ Virginis Mariæ fundata, fuit vnita anno 1468.

CISMARIA, in honorem S. Ioannis Euangelistæ fundata Vnioni se dedit anno 1437.

CLARA AQVA, monasterium monialium sub Præposito, in Frisia, diœcesis olim Ultraiectensis, in honorem B. Virginis Mariæ fundatum, Vnioni se dedit anno 1469. *Clær VVater.*

CLVSA, in Ducatu Brunsvicensi, prope oppidum *Gandersheim*, in honorem beatissimæ Virginis Mariæ & S. Georgij fundatum suscepit reformationem anno 1435. *Claufe.*

COLONIENSE amplissimum monasteriũ, in vrbe, in honorem S. *Pantaleonis* martyris fundatum Bursfeldensi Vnioni se subiecit anno circiter 1450. Ib dem Coloniae aliud monasterium dictum ad S. *Martinum* maiorem, fundatum anno 986. Vnionis esse cœpit anno 1450. *S. Pãta-leon. S. Mar-ten.*

CORBEIA, Imperiale & exemptum monasterium, prope oppidum Huxuriense diœcesis Paderbornensis, in honorem S. Victi martyris exstructum est anno 821. seminariũ fere præcipuorum olim totius Saxonie Archiepiscoporum, & Episcoporum, & doctissimorum

morum virorum; in quo numerati sunt olim 300. Sacerdotes, per tres diuersos choros distincti, diu noctuque diuinas laudes perfoluentes. Primò autem fuit reformatum anno 1486. ac deinde Vnioni datis litteris se subdidit anno 1505.

Egmōt.

EGMVNDA, m. in Comitatu Hollandiæ, olim diœcesis Ultraiectensis, nunc Harlemensis, in honorem S. Adelberti Episcopi & martyris constructum, est Vnitū Capitulo Bursfeldensi anno 1491.

EINHAMENSE m. in Flandria, diœcesis Mechliniensis, in honorem S. ^{mi} Saluatoris fundatū anno 1063. Bursfeldensi autem Vnioni subditum anno 1524. (la S. Mariæ.

Elfendorpense monasteriū, vide supra Cel-

ERPHORDIENSE m. in eiusdem nominis vrbe & monte Petrino, in Thuringia, diœcesis Moguntinensis, in honorē SS. Principū Apostolorū Petri & Pauli fundatū, Vnionē cū primis assumpsit anno 1437.

Eseborē.

ESEBORNENSE monasterium.

Ethens

ETHONIS m. in Episcopatu Argentinen-
si, vnitum est anno 1607. vt Altorfiense.

Closter.

FLECHTORPENSE monasterium in Comitatu VValdeck, diœcesis Coloniensis, in honorem beatissimæ Mariæ Virginis, S. Clemētis, & S. Laurentij fundatum, Vnioni Bursfeldensi se adiunxit anno 1468.

FLIERBACH. vide infra littera V.

Fosvvert

FOSVVARTENSE monasterium, alias
Betha-

Bethania in Frisia Orientali.

GEMBLACENSE in oppido eiusdem nominis, Ducatus Brabantiae, & diocesis olim Leodiensis, nunc Namurcensis, in honorem S. Petri Apostoli & S. Exuperij martyris fundatum anno 922. Vnioni est associatum anno 1505. *Giblott.*

GERODA, m. in Eichsfeldia Archiepiscopatus Moguntinensis, vno milliari ab oppido Duderstadt, in honorem S. Michaelis Archangeli fundatum, Vnioni Bursfeldensi est incorporatum anno 1467.

GENGENBACENSE Imperiale monasterium, in Archiepiscopatu Argentinenfi, in honorem B. Mariæ Virginis fundatum est, Incorporatum, vt Altorf, an. 1505.

GLADBACENSE, in Ducatu Iuliacensi, vno milliari ab oppido Nouesiensi, diocesis Coloniensis, in honorem S. Viti martyris fundatum. Vnioni Bursfeldensi adscriptum est anno Domini 1511.

S. GODEHARDI monasterium. Videatur littera H.

GOTZAVGIA m. sub Marchione Badensi, diocesis Spiræsis, quatuor milliariibus ab Hirsfaugia, fundatum, membrum vnionis Bursfeldensis factum est anno 1437.

GOTZRICHENSE m. in Episcopatu Mechelburgensi, nõ lögè ab ipsa vrbe, in honorem B. Mariæ Virginis, & S. Michaelis fundatum, Bursfeldensi Vnioni subiectum est anno 1493.

GRAVESCHAFTENSE m. in VVestphalia
feu Suirládia diœcesis Coloniensis, in honore
S. Alexandri martyris fundatum, ad Vnionem
accessit anno 1506.

GRONAVVENSE m. in Hassia diœcesis
Treuerensis, in honorem S. Sebastiani mar-
tyris fundatum.

HASVNGENSE m. in Hassia, diœcesis
Moguntinensis, Vnioni Bursfeldensi incor-
poratum est anno 1505.

HEILBURGENSE monasterium.

HERBIPOLENSE ad *S. Stephanum*, in ipsa
vrbe Episcopali, Vnioni Bursfeldensi incor-
poratum anno 1460. Ibidem ad *S. Iacobum
Maiorem*, in Suburbano fundatum est, vnitum
per Ioannem Trithemium anno 1513.

HERSSEFELTENSE m. in Archiepisco-
patu Bremensi, in honorem S. Apostoli Bar-
tholomæi fundatum an. Domini 1100. Vnio-
ni Bursfeldensi subditum anno 1510.

HILDESHEIMENSE primum ad *S. Micha-
elem*, in eadem vrbe prope muros fundatum,
Vnionis Bursfeldicæ membrum factum est
anno 1451.

HILDESHEIMENSE secundum monaste-
rium, dictum ad *S. Godehardum*, qui fuit illius
vrbis Episcopus, in Brulone, haut procul ab
vrbe fundatum, Vnioni associatum est anno
1466.

HILDESLEBENSE m. distans vno millia-
ri ab Ammesleben, de quo supra, Vnionis
Burs-

Bursfeldensis factum est anno 1472.

HIRSAUGIA, in Ducatu VVirttembergē-
si, prope Nigram syluam, diocesis Spirensis,
in honorem SS. Petri & Pauli Apostolorum
fundatum, Vnioni Bursfeldensi accessit anno
1437. Reddidit hoc monasteriū celebre inter
alios Ioannes Trithemius Abbas, cuius exstat
Chronicon Hirsaugiense.

HUMBORGENSE m. in Halsia, in hono-
rem S. Christophori fundatum, Vnioni se ad-
iunxit anno Domini 1437.

HVELSBERGENSE m. vnitum anno
1526.

HVESBORGENSE m. vno milliari ab Epif-
copali vrbe Halberstatensi in honorem bea-
tissimæ Mariæ Virginis fundatum, Vnioni se
dicauit anno 1437.

HVNGELSHOFENSE m. Argētinae dice-
cesis, Vnioni incorporatum est anno Domi-
ni 1513.

S. IACOBI prope Moguntiam. vide
lit. M.

IBORGENSE m. in castello eiusdem nomi-
nis, Episcopatus Osnaburgensis, in honorem
S. Clementis martyris fundatum, ad Vnionē
fuit adsumptum anno 1468.

ILSENBORGENSE m. in Episcopatu Hal-
berstatensi, in honorem SS. Petri & Pauli fū-
datum.

KEILDERPFENSE monasterium.

KONIGES-LUTTERENSE m. in Ducatu Brunsvicensi, diœcesis Halberstatensis, in honorem SS. Petri & Pauli fundatum, Vnioni se deuouit anno 1497.

LACENSE m. in Archiepiscopatu Treuirrensi, non procul ab oppido Andernachēsi, in honorem beatissimæ Mariæ Virginis Deiparæ fundatum, Vnioni se incorporauit anno 1474.

LISBORNENSE m. in agro Episcopatus Monasteriensis, vno milliari ab oppido Lippia, in honorem sanctissimæ Dei Genitricis, nec non BB. martyrum Cosmæ & Damiani, itemque Simeonis Prophetæ (cuius brachiū ibi religiosè adseruatur) fundatum, reformationem Bursfeldensem subiit anno 1465.

LIMBORGENSE m. sub Electore Palatino, diœcesis Spirensis, fundatum Vnitum est an. Domini 1481. (præ K.

Müster. LUTHERENSE monasterium. Vide supra. *LUXEMBURGENSE* B. Marię cœnobium, in eiusdem nominis Ducatu & vrbe, in honorem beatissimæ Marię Virginis fundatum an. 1083, ad sacram Vnionem accessit anno 1506.

Marien Müster. S. Mariæ monasterium, prope castrum Oldenburg, in agro & finibus Episcopatus Paderbornensis, duobus milliariibus à Corbeia, in honorem beatissimæ Virginis Mariæ, Sæctorumque Iacobi Apostoli & Christophori martyris fundatum, ad matriculam Vnionis Bursfeldensis venit anno 1480.

S. MAR-

S. MARTINI } maioris, Coloniae . vide C.
 } in Vrbe Treuerica. vide T.
 } in Spanheim. vide S.

MARTZBURGENSE monasterium.

Monasterium S. Mauri, in eiusdem nomi- *Maur-*
nis oppido, quatuor milliaribus ab Argenti- *munster*
na, in honorem SS. Apostolorum Petri & Pauli,
sanctique Martini fundatum anno 724. sacrae
Vnionis obseruantiam suscepit anno 1607.
vbi Altorf.

MEDIOLACENSE monasterium, distans *Mith-*
quatuor milliaribus ab vrbe Treuirensi, ab *lach.*
Archiepiscopo Ludvino fundatum, Vnionis
albo fuit inscriptum an. 1468.

MERSBURGENSE m. in ipsa vrbe Epif-
copali, in Thuringia siue Saxonia superiore,
in honorem SS. Petri & Pauli. Apostolorum
fundatum, sacrae Vnioni sese obstrinxit anno
1437.

MINDENSE m. in eiusdem nominis vr-
be Episcopali ad Visurgim fluuium, in ho-
norem SS. Mauritij & Simeonis fundatum,
membrum Vnionis Bursfeldensis factum est
anno 1464.

MOGUNTINVM, ad S. Iacobum prope
muros vrbis istius Archiepiscopalis, in mon-
te specioso fundatum, Vnioni incorporatum
est anno Domini 1437.

MONACHORVM AVRACHIVM, siue

*Monni-
chē Au-
rach.*

Aurachense monasterium in Marchia Brandenburghensi, ad fluuium Aurachium, diœcesis Herbipolensis, in honorem SS. Petri & Pauli Apostolorum fundatum, ad Vnionem accessit anno 1480.

*Monni-
chesberg.*

MONS MONACHORVM, in Episcopatu Bambergensi, apud eiusdem nominis urbem primariam, in honorem S. Michaelis Archàngeli fundatum anno 1008. ad Vnionem venit anno 1467.

Mons S. Ioannis Baptistæ, vide Rinckaviense monasterium.

*Monni-
chen Ne-
uëborgh.*

NEVENBORGENSE m. sub Comitibus de Anholdt, diœcesis Magdeburgensis, in honorem S. Georgij fundatum, ad Vnionem accessit anno 1437.

*Monni-
chē Rot-
ten.*

ROTTENSE m. diœcesis Herbipolensis, in honorem B. Mariæ Virginis fundatum anno Domini vnitum 1480.

NORTHEIMENSE m. in eiusdem nominis oppido, Ducatus Brunsvicensis, in honorem S. Blasij Episcopi & martyris fundatum, Vnioni adscriptum est anno Domini 1464.

NORENBERGENSE monasterium.

OLDENSLEBENSE m. in honorem S. Viti martyris fundatum, accessit reliquis obseruantix Bursfeldensis anno 1483.

OLDENSTADENSE m. in Ducatu Lunenburghensi, in honorem S. Ioannis Baptistæ fundatum, Vnionis Bursfeldensis reformationi se subdidit anno 1482.

ORA

ORATORIVM Regni Daniæ, sub Episcopatu ibidem Arhusiensi, in honorem B. Mariæ Virginis fundatum, Vnioni incorporatum est anno 1488.

OSTBROVCANVM monasterium, in Episcopatu Ultraiectensi, prope Ultraiectum in honorem S. Laurentij martyris fundatum anno 1122. Bursfeldicæ Vnioni incorporatum est anno 1468.

PADERBORNENSE monasterium, vide Abdinghoff.

S. PANTALEONIS martyris, Coloniae, vide C.

PEGAVIA, monasterium in honorem S. Iacobi Apostoli fundatum, Vnioni Bursfeldensi coniunctum est anno 1485.

RASTEDENSE m. in Comitatu Olden-*Rastede.* burgenfi diœcesis Bremensis.

REINHARDTSBORNENSE m. in finibus Thuringiæ diœcesis Moguntinæ, in honore B. Mariæ Virginis & Ioannis Euangelistæ fundatum, Vnionis albo adscriptum est an. 1493.

REINSDORFENSE m. in diœcesi Halberstatensi, in honore S. Michaelis Archægeli fundatum, Vnionis albo annumeratum est an. 1491.

REINHAVSENSE m. in Ducatu Brunsvicensi, prope opidum Gottingen, in honorem S. Christophori martyris fundatum, ad Vnionem receptum est anno 1437.

RINCKAVIENSE m. in monte S. Ioannis Baptistæ in Archiepiscopatu Moguntino, fer-

mè tribus milliaribus à Moguntia, fundatum
an. ad Vnionem receptum an. 1437.

RINGELENSE m. in Ducatu Brunsvicēsi,
in honorem S. Abdon & Sennes fundatum, ad
Vnionem receptum est an. 1485.

*Schon-
haugen.*

SCYNNA, in Comitatu Hoyensi, diœce-
sis Monasteriensis, in honorem S. Viti marty-
ris fundatū, Vnioni incorporatū est an. 1468.

*Scotte-
ren.*

SCHONAVGIA in Archiepiscopatus Tre-
uirensis finibus, ab opido Bingen 4. milliari-
bus distans, monasterium in honorem S. Flo-
rini Confessoris fundatum, est Vnioni adscri-
ptum anno 1437.

*Selingē-
stadt.*

SCOTTERENSE monaster. in Palatinatu,
Argentinae diœcesis, tribus milliaribus ab
Argentina, Vnitum est anno 1490.

Siloe

SELIGENSTADENSE m. in eiusdē no-
minis opido, Archiepiscopatus Moguntini
ad Mœnum, quatuor ferè milliaribus à Fran-
cofurto, in honorem SS. Martyrum Marcel-
lini & Petri fundatum, Vnioni incorporatum
est anno 1481.

*Sonne-
berg.*

SILOR, monialiū cœnobium, habens olim
apud se Abbatem seorsim habitantē in Frisia,
prope urbē Groningā; diœcesis olim Mona-
steriēsis, nunc Groningensis, in honorem S.
Catharinæ Virginis & martyris fundatum,
Vnioni incorporatum est anno 1469.

*Span-
heim.*

SONNEBERGENSE monasterium.

SPANHEIMENSE m. in eiusdē nominis
Comitatu, quē nunc occupat Elector Palatinus

pro-

prope opidum Creutznachum, diœcesis Mogūtinæ, in honorē S. Martini Episc. fūdatum, est Vnioni incorporatū an. Domini 1470.

STAVRIENSE monast. in Occidētali Frisia, *Stauerē*
Vnioni incorporatū est anno 1495.

STADENSE, in opido STADEN, Archiep. Bremensis, fundatū in honorē B. Mariæ Virg. Vnioni incorporatū est an. Domini 1510.

STEINA, in Eichsfeldia Archiep. Mogūtini, vno milliari ab oppido Gottingen, & septem milliariibus à Corbeia; monasterium in honorem B. Virginis Mariæ fundatū, Vnioni incorporatum est anno 1492.

SVVARTZACHIVM, Argentinensis Episcopat⁹, in opido Svvartsack, ad Mœnū amnē, in honorē S. Felicitatis fundatū an. 815. Vnioni incorporatum est an. Dom. 1480.

THOLEGIA, seu Dolegiū Treuericę diœcesis, in honorē S. Mauritij fundatum an. 627. Vnioni incorporatum est anno 1487.

THIRENSE m. diœcesis Herbipolēsis exemptum, distans ab eiusdē nominis vrbe septem milliariibus, & quatuor à Bambergā, fundatum, est Vnioni adscriptum an. 1605.

TREVERENSE antiquissimū & opulentissimū monasterium ad S. Matthiam, extra muros vrbis Archiepiscopalis fundatum, est membrū Vnionis Bursfeldēsis factū an. 1437.

Ibidē ad S. Martinum, in vallo vrbis prædictæ, fundatum an. 526. Bursfeldensi Vnioni incorporatum est anno 1468.

Item

Item B. Mariæ monasterium ad SS. Martyres, extra urbem, fundatum anno Domini 694. membrum Vnionis factum est anno 1437.

S. TRUDONIS Imperiale monasteriū, in diœcesi Leodiensi, in ipso opido S. Trudonis, ad Vnionem venit anno 1603.

TRONANENSE monasterium.

TUITIENSE, in eiusdem nominis castello Tuitio, è regione vrbis Colonienſis ad Rhenum, in honorem S. Heriberti Episcopi fundatum anno 1012. Vnioni incorporatum anno 1490. Monasterium hoc in primis celebre est scriptis Ruperti, eiusdem monasterij Abbatis, Tuitienſis inde dicti.

VELSDORPENSE m. Herbipolenſis diœceſis, in honorem S. Michaelis fundatum, Vnioni incorporatum est anno 1477.

VLIBERBACVM, olim extra, nunc in ipsa vrbe Louaniensi, in honorem SS. Petri & Pauli Apostolorum, nec non S. Medardi Confessoris fundatum anno 1125. Vnioni incorporatum est anno 1605.

VLSEN vetus.

ULTRAIECTENSE ad D. Paulum, in ipsa Vrbe Ultraiectina, fundatum anno 1054. Vnioni incorporatum est anno 1469.

VOSVART, vide F.

VTAVVE, in Hercinia Silua, diœceſis Herbipolenſis, in honorem Sancti Laurentij martyris fundatum, Vnioni accessit. an. 1468.

VVER-

VVERDENA, Imperiale monasterium in eiusdem nominis opido, Ducatus Mōtensis, diœcesis Colonienſis, in honorem ſancti Ludgeri fundatum, Vnioni Bursfeldēſi additum eſt anno 1477.

VVIMMELBURGENSE m. diœceſis Halberſtatenſis, in honorem S. Sebaſtiani martyris fundatum, Bursfeldenſi Vnioni incorporatum eſt anno 1492.

VVIſſENBURGENSE monaſt. Capitulo & obſeruantia Bursfeldenſi vnitum anno 1514.

Hactenus de monaſterijs Vnionis ſeu Cōgregationis Bursfeldenſis, quæ hodieque floret, & annis ſuperioribus Colonia excitauit Collegium ad ſui inſtituti Sodales ſacris literis inſtruendos.

CAPVT XXVII.

Societas & origo quattuor Abbatiarum Belgicarum exemptarum, maximeque illuſtrium, quæ Romano Pontifici immediatè ſubſunt.

IN Gallia Belgica quattuor ſunt illuſtria admodum atque opulenta Benedictinorum cœnobia, *Vedaſtinum, Blandinienſe, Bertinianum & Lobiſenſe*, quæ ſacro Societatis nexu inter

inter se vineta ; suum sibi Visitatorẽ, ex quattuor Abbatibus vnum, constituunt, suntque ab omni Ordinariorum imperio exempta.

Vedastinum in vrbe & diœcesi Atrebatensi, *Blandiniense* in vrbe & diœcesi Gandensi (sic tamen vt peculiarem habeat iurisdictionem etiam politicam) *Bertinianum* in vrbe & diœcesi Audomaropolitana, *Lobiense* in diœcesi Cameracensi quidem, sed sub ditio- ne politica Leodiensi, ad Sabim fl. situm habent. De singulorum origine libet pauca subnectere ex historica Relatione, quam ad me misit Illustris Præsul D. Ph. Cauerellus Abbas Vedastinus. Venerandæ antiquitati cum multa iure debeantur, multa passim tribuantur, operæ pretium omnes esse putant, vetustas origines, ortusque per antiquos sibi facere. Quibus cum alij, atque alij variè cœtent, sæpe etiam ficto titulo (nulla enim alia in parte historiæ plus offenderis vanitatis) lubet in præsens excutere, & paucis designare, quæ & quanta sit antiquitas monasteriorum primariorum nostri Belgij, *Vedastini* nimirum, *Blandiniensis*, *Bertiniani*, ac *Lobiensis*. Qui labor parum sudoris habiturus videtur, si rem à capite accersamus, & referamus vnumquodque istorum monasteriorum ad primum suum auctorem ac principium. Constat enim & euinci potest ex nomine, quinam horum tam illustrium mo-

monasteriorum auctores primi fuerint: Beatus *Vedastus* nimirum Vedastini: Diuus *Amā-
dus* Episcopus Tungrensis, Blandiniensis; S. *Bertinus* Abbas, Bertiniani; & S. *Landelinus*,
Lobienfis. Constat item & probari potest i-
doneis ex auctoribus, quo tēpore floruerint
dicti viri sancti.

Atque in primis, vt ab antiquissimo exor-
diamur, certū est B. *Vedastum*, quarto à Chri-
sto sæculo, hoc est, ante annum Dominicæ na-
tiuitatis quingentesimum, esse in hanc lucem
editum. Cū enim anno Domini quingente-
simo (vt plurimi tradunt Historiographi) vel
quadringentesimo nonagesimo nono, vt ha-
bet Catalogus Episcoporum Atrebatensium,
Catechisten se præstiterit Clodoueo Regi
Francorum, pietate Christiana imbuendo; e-
rat procul dubio natus aliquot antè annis.
Cuius rei ordinem latè Albinus Alcuinus ex-
sequitur in ipsius Vedasti historia, Baldericus
Sacellanus Gerardi Cameracensis in Chronico
Cameracēsi, siue historia Episcoporum Atre-
batensium & Cameracēsiū, manuscriptus Ca-
talogus Episcoporū Atrebatēsiū, & alij ple-
rique historiæ Francorum scriptores, in rerū
à Clodoueo primo gestarū narratione. Inter
quos id etiam aliqui expresserunt, Clodoueu
ipso regni anno 15. sacro ablutum esse laua-
cro. Hincmarus Bremensis Archiepiscopus
in narratione historiæ seu vitæ Diui Remi-
gij, tradit Clodoueu vxorem duxisse Cro-
tildem

tildē anno regni sui decimo, victoriam obtinuisse, & baptizatum fuisse anno decimo quinto, Clodoueo regnante. A quo parum aut nihil dissentit Catalogus Episcoporum Atrebatensium, dum tradit anno incarnationis Dominicæ quingentesimo minus vno Clodoueu sibi adsciuisse Vedastum itineris socium. Quibus consentiunt Massæus, Gerardus Mercator, Sigebertus Gemblacensis, & alij Chronologi. Vt meritò ex Gregorio Turonensi lib. 2. cap. 30. & 31. scribat Genebrardus de Clodoueo: *In eius annum decimum quintum Christi quingentesimus incidit, quo suscepto baptismo Christianus efficitur, & ita quingentesimo Francorum gens, Rege viam præmonstrante, Christianis mysterijs initiatur.* Post Regium verò Baptisma Catechiste Vedastum beato Remigio abs Rege commendatū cum eo mansisse, & cooperarium eius haud segnem fuisse, ex ipsius Vedasti historia ab Alcuino memoriæ commendata liquet. Tempus quidem non exprimitur, scire tamen licet, cum omnes consentiant anno Episcopatus quadragesimo, Christi quingentesimo septuagesimo Vedastum inter mortales esse desisse; à quo tempore si annos retexamus, occurret, Vedastū abs Remigio creatum Episcopum Atrebatensem anno Domini quingentesimo tricesimo: atque ita facillimè colligetur Vedastum cum Remigio egisse annis triginta.

Anno

Anno igitur quingentesimo trigesimo B. Vedastus Præsul datus Atrebatibus (quod expressit Chronicon ms. incerti auctoris, cuius initiū est *Orthodoxi Patres*, quodq; in D. Vedasti monasterio adseruatur) in nouā ingressus prouinciam, non sic cū Martha in opus incubuisse credendus est, vt Mariæ penitus obliuisceretur: cū istud certum & constitutū S. Patres oēs habuerint, quando aliquid operis adire necesse eis fuit, vt statim à Marthæ consuetudine redirent ad Mariā, à praxi ad theoriam, ab actiua vita ad contemplatiuam. Complurium tamen scriptores historiarum nihil referre iudicauerunt, si minùs id exprimerēt in sua narratione, tū quòd id satis intelligi posse ex alijs virtutibus censerent, tum quòd vix opus esset ea attingere, quæ plerisq; omnibus sanctis viris essent vsitata. Idem & omisurus erat, imò iam omiserat Alcuinus in historia Vedasti, nisi ex occasione eius rei postea meminisse opus fuisset. Solitudinis enim oratorij, seu monasterioli Vedastini tum demum meminit, cū auferre volentibus sacrum corpus defuncti Vedasti, & inferre meditantibus in ædem Diuæ Virgini Matri sacram, nullo conatu moueri potuisse feretrum refert. Quæsitum .n. cū esset à viro religioso *Scopitione*, quid rei esset, respondit se sæpius audiuisse à B. Patre, quòd nullus intra muros ciuitatis sepeliri deberet, quia ciuitas quæque locus debet esse viuorum, non mortuorum.

M

Ac

Actum demum subiungit ipse Alcuinus: *Ve-
lebant siquidem illum in Ecclesia beata semper Vir-
ginis Mariæ ubi in Sede Pontificali præsederat, tu-
mulari: ipse verò sepultura sua locum in oratorio,
quod paupere sumptu, id est, ligneis tabulis, propter
littus Crientionis fluuioli adificauerat, fieri dispo-
suisse cognoscitur.*

Ex quibus liquet, Vedastum (quem ali-
quando Clodoueus apud Tullum laudabili
religione soli seruire Deo, & dulcissimos cõ-
templatiuæ vitæ carpere fructus agnouerat)
non sic Episcopum egisse apud Atrebates, vt
quem antè præstiterat monachum, prorsus
exueret: imò verò tanquam Pontificem ha-
buisse eū basilicam suā, Ecclesiam videlicet B.
Mariæ, & non longè ab ea domum Pontifici-
am; tanquam monachum verò oratorium suū
siue monasteriolum habuisse extra urbem,
palude sic obsitum, vt adiri nõ facile posset à
populo. Expressit Alcuinus, situm fuisse pro-
pter littus Crientionis fluuioli, vt ipsa vrbe
& situ locorum longa temporum intercape-
dine, nunc admodum licèt dissimilibus, etiā-
num agnoscas situm Vedastinæ domus; agno-
scas simul sanctissimos & antiquissimos ortus
monasterij, quos repetas ab an. Domini quin-
gētesimo tricesimo; quādo pietate monachū,
vigilia & verbo Episcopum Vedastus se præ-
stare cœpit Atrebatibus. Hunc etenim annū
insignè & venerabilem esse debere Atreba-
tibus beati Patris Vedasti aduentu, ex annis
gestæ

gestæ Pontificalis prouinciæ, quam obtinuit
 annis quadraginta, & ex designatione anni,
 qua vitam mortalem cum immortali cõmu-
 tauit, cõstare iam diximus. Ne aut de ingenio
 fituue loci terg uersari quis possit, rem cum
 Alcuinus in S. Vedasti historia cap. II. tum
 Fulbertus in S. Autberti vita ijsdem verbis
 designant scribentes, *Autbertum aurora ruben-
 te, orientem versus intendentem, vidisse eminus
 trans fluuiolum, qui Crientio vocatur, virum splen-
 didum, virgam manu tenentem, basilicæ locum
 metiri, in quem postea locum Autbertus Vedastum
 transfulerit.* Orbæ enim fuit suo parente
 monasteriolum Vedastinum ad septimum
 vsque ab eo Pontificem Atrebatensem Aut-
 bertum. Atque ita iacere sacra ossa cine-
 resque S. Patris in Ecclesia B. Mariæ annos
 circiter **xxcviij.** etsi corruptis transpositif-
 que ac perturbatis numeri notis perperam
 legitur in Catalogo Episcoporum Atreba-
 tensium **cxviii.** Exemplar libelli de virtu-
 tibus Vedasti (quem fratres monasterij Ve-
 dastini collegerunt) habet eundem numerum
cxviii. cum alia exēplaria monasterij no-
 stri, nominatim is liber, qui ab integumento
 suillo vocatur *Le huye,* habeant **cxviii.**
 Annos dico octoginta septem, vel octo, ad an-
 num videlicet Domini 68. quo anno nõ mo-
 dõ liber de virtutibus Vedasti, sed & Sigeber-
 tus in Chron. an. 658. & Massæus in Chron.
 Cameracensi Vedastum ab Autberto transf-
 latum

latum testatur, cum Autbertus monasterium S. Vedasti egregiè auxisset.

Quod quidem postea, B. *Vindiciano* Episcopo satagente, à *Theodorico* Galliaë Rege, sub annum Domini 688. sic auctum, instructum ac dotatū est (dum necem Leodegario, sanctisq; alijs viris illatam insigni pœnitentia eluere Rex cupit) vt tanto splendore perstricti, nonnulli tenues illas origines, primaq; principia Vedastini monasterij non indagauerint, illiusque conditorem *Theodoricum* crediderint: eo fortassis etiam commoti argumento, quod tum primum Abbatem monasterio Vedastino præfectum ferant, qui & fuerit Blandiniensis Abbas. sed rectè potuit nouellus & non magnus grex à Priore seu Præposito, vel pio aliquo Patre non paucis regi annis, inter ceteros ab ipso Autberto, què par est simul patrem sese præstitisse, & conditorem, siue amplificatorem. Quod de B. *Amando* Tungrensi Episcopo, primo suo conditore tradunt Blandinienses: neque istud nouum aut mirū videri debet. Primò .n. videmus plerisque in locis sensim coaluisse ciues, antequā vel urbē conderent, vel magistratum crearent. Cuius illustre habemus exemplū in ciuitate & Rep. Venetorum, quæ primò varijs sese Tribunis credidit, antequam sibi necessarium Ducem ac Principem crederet aut crearet. Ita Franci & pleriq; alij populi sub Ducibus diu egerūt, antequam sibi Regem crearent.

Errore

Errore itaq; numeri temerè creditum est, translatum esse Vedastum anno Domini 688. Cùm .n. scriptum esset, translatum esse an. 88. is numerus creditus est designare nati Seruatoris annum, omisso maiore numero. Cumq; temerarius aliquis addidisset 600. irrepsit error à paucis animaduersus, translatum esse Vedastum anno Domini 688. cùm is numerus octoginta & octo annorum, non Christi nati annos, sed annos obitus Vedasti vsq; ad translationem exprimeret. Numerantur enim ab anno Domini quingentesimo septuagesimo, quo obiit Vedastus, ad sexcentimum quinquagesimum octauum, quando idem translatus est, anni omninò 88. Qui quidem numerus expressus fuisse creditur hisce notis, & in hùc modù dispositis **XXCVIII**. quæ sciolus aliquis non capiens perturbauit in hunc modù **CCXVIII**. scribens, Vedastu translatu esse an. Domini 698. quando nec *Authbertus*, nec *Audomarus*, nec *Lambertus* superfuisse creduntur.

Errorem animaduertit aliquis, & id sanare conatus est, detracta decennarij numeri altera nota; sed læsit is periculosius, cùm non detrahendæ, sed transponendæ & suo ordini restituendæ essent numeri notæ. Quod dum facimus, Vedastum comperimus, translatum anno Domini 658. quod exprimit Sigebertus Gemblacensis & Massæus Cameracensis, imò & ipse Alcuinus, de translatione Vedasti agens, dum scribit,

M 3

Mi-

Miracula, quæ tunc gesta perhibentur, & quæ iam per annos fermè centum sexaginta, per merita B. Vedasti patrata sunt, nullo esse stilo memoriæ tradita. Cùm enim Alcuinus hæc ad *Raddonem* Abbatem Vedastinum sub annum Domini octingentesimum decimum quintũ scriberet, si detrahamus huic numero annos fermè centum sexaginta, cum Sigeberto & Massæo, translationi S. Vedasti dicabimus annum Domini circiter sexcetesimum quinquagesimum octauum, ipso auctore Alcuino. Resque tota consentit cum anno obitus seu martyrij D. Lamberti, qui in annum sexcentesimo quinquagesimum octauum incidit, quem interfuisse translationi S. Vedasti, cum Autberto & Audomaro, scribit Sigebertus.

Cùm igitur de antiquitate quæritur, tum alia, tum Vedastina, non à splendidissimis quibusque, sed à minimis primisque initijs numerandum est, qualiacunque illa fuerint, quæ, nõ mirum est, si multi prætereant vt obscura, multi non prodant vt minùs illustra. Quanquam si rectè censemus, nec obscurus, nec parum illustris fuit accessus B. Vedasti ad Atrebatem, qui gemino statim miraculo claruit, non obscura, nec parũ illustris solitudo, siue oratoriũ, siue monasteriolũ dicas, vbi condidit defunctus optabat, dum viueret. Sacer profectò fuit vel tum locus, aut prophanam sepulturã optasse Patrẽ falsò dicemus. Tum dico,
vel

vel statim post aduentum in prouinciam, sub annum Domini quingētesimum tricesimum, vel cūm prouincia defungeretur, sub annum 570. Et hæc quidē hæctenus de Vedastini cœnobij origine.

Blandiniensis monasterij origo.

Blandinienses primum conditorē B. *Amandum* Episcopum Tungrensem agnoscunt; quibus suffragantur auctor vitæ B. Amandi, Ioan. Molanus, & alij. Neque tamen hic, neq; ille, quo anno id opus aggressus sit, scribunt: sed Catalogus Abbatum Blandiniensium cœptum asserit Regis Dagoberti an. xiv. præsidente Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, anno V. Papa Martino. Itaque perperam legitur in eodem Catalogo, cœptum id opus anno Dominicæ incarnationis DCX. cūm Massæo & alijs Chronologis Dagobertus regnum inierit sub annum sexcentimum tricesimum, & Martinus primus Tudertinus (de nullo enim alio hæc possunt accipi) Sedem Pontificiam adeptus sit sub annum sexcentimum quadragesimum aut quadragesimū tertium, iuxta Onuphrium. Atque ita cœptum oportet hoc opus (vt antiquissimā eius euoluamus originem) anno Domini sexcentesimo quadragesimo quarto. Ex quo numero scriba temerarius facilè notas aliquot vel studio vel ignauia detraxerit; quod & contigit plurimis in locis dicti Catalogi: multò vt certior de-

beat haberi designatio tēporis per annos regni Dagoberti & Pręsulatus Martini primi summi Pontificis.

Sanè ratio historiæ ac gestorum B. Amandi non finit credere Amandum venisse in has prouincias ante tempora Dagoberti Regis, Patris Sigeberti & Clodouei. Quod vel ex eo potest intelligi, quod scribatur in ea historia, tribus lustris siue annis quindecim egisse in cellula sub cura Austrig filii Episcopi Bituricensis; indeque Romam abiisse: varijs deinde locis per Galliam euangelizasse, inuitum à Rege & sacerdotibus Episcopum esse ordinatum Tungrensem, & cum loca vel diœceses, ob animarum sollicitudinem, circumiret, audisse pagum esse quendam iuxta fluenta & caldis fluuij, cui vocabulum est *Gandauum*. Ad quem cum nullus ire auderet, euangelizandi gratia, per Aicarium Episcopum Nouiomensē impetrasse licentiã à Dagoberto Rege. Et Catalogus Abbatum Blandiniensium disertè scribit beatissimum Amandum tempore, quo scepra regni Francorum gubernabat Rex fortissimus Dagobertus, prædicationis gratia adijisse Gandælis castri territoria.

Ex quibus certè constat, numerum sexcentessimū decimū pro alio longè posteriore, sexcentesimo videlicet quadragesimo quarto aut alio vicino irrepisse in Catalogum Abbatum Blandiniensium, & in alias eorū schedas

das ac membranas. Erunt ad hunc numerum, tanquam ad Lydium lapidem, probandi & restituendi numeri annorum regiminis primorum Abbatum Blandiniensium, quos necesse fuit perturbari, dū è falso principio ducerentur, & ad rem malè constitutam componerentur. Quibus fit, vt illæ numerorū notæ nullius sint auctoritatis, vt nec illi versiculi:

In sexcenteno deno fundauit Amandus

Anno Blandinium, patronum dans ibi Petrum.

Nec dissimilis est error, isq; multiplex, dum idem Catalogus refert, anno incarnati verbi DCC. LIII. & an. 7. Theodorici Regis Hattā cœpisse regere monasterium S. Vedasti, cum cœnobio Blandiniensi: vt minimū enim detrahenda altera nota centenarij.

Ceterū non diu Blandiniensibus res lætæ fuerunt, quos vnà cum *Celestino* eorum Abbate domo & patria eiectos à Carolo Martello memorat idem Catalogus: adeò vt anno 765. exul Romæ Celestinus obierit, Clericis & Canonicis in locum monachorum succedentibus per annos centum & decem: vt habet idem Catalogus, vsq; ad tēpora Ludouici Pij, qui filius fuit Caroli cognomento Magni, à quo proferunt primas exemptionis & immunitatum litteras. In quibus id subit admirari, quomodo dicat Ludouicus genitorē suum Carolum & antecessores monasteriū istud sub plenissima defensione & immunitatis tuitione habuisse, si tādīu monachi abfuere,

M 5

nisi

nisi hic, quod & alibi sepius fieri animaduerti, templa & collegia Canonorum, monasteria dicantur.

Surrexit autem postea Blādinensium gloria, à *Baldvino Ferreo* Comite Flandriæ translatis ad eos S. *Amelbergæ* virginis reliquijs, anno Dominicæ incarnationis 870. vt idem habet Catalogus. Monachos enim non memorat restitutos idem Catalogus, nisi ab *Arnulpho* Comite Flandriæ; quem & præfecisse monasterio illi (quasi post longum interregnum) S. *Gerardum Cellesem* annotat, cuius regiminis annum tertium insignem fuisse aduentu sanctorum corporum *Vvandregisli, Ansberti & Vulfranni* in Blandiniense monasterium, tradunt. Quod etiam habet Ioannes Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij, addens id contigisse anno 944.

Bertiniani monasterij origo.

Bertiniani ad S. *Bertinum* sui monasterij referunt principium, assignant que huius operis initio annū Christi nati sexcentissimum quadragesimum, & tempora Martini Papæ primi. Dicunt enim S. Bertinū, sub annū Dñi quingētesimum nonagesimum (Chronica illorum habent, anno quingentesimo nonagesimo vel circiter, Catalogus Abbatum, anno quingentesimo octuagesimo octauo) pueritiam & adolescentiā egisse in monasterio Lu-

xouienſi, & à Clotario cum ſocijs exceptum, diu apud eum in aula egiſſe; ad iſſe deindè illum cum ſocijs S. Audomarum tunc Morinensem Episcopum; adiutū eius conſilio, & rebus *Aldroaldi* viri illuſtris ac prædiuitis, inſtituiſſe vetus, quod vocant, monaſterium ſuper fluuium *Agnona* anno Domini ſexcēteſimo vigefimo ſexto: ſed anno poſt decimo quarto, hoc eſt, anno Domini ſexcentefimo quadrageſimo, quod incommodè eo loco habitaret, migratſſe aliò, aliudque condidiſſe monaſterium, cui & priuilegia immunitatis obtinuerit à *Theodorico* Rege, & in quo mortem obierit & conditus ſit, anno ſexcentefimo nonageſimo octauo, & vbi ſacræ eius reliquiæ honorentur, translato & recondito eius corpore à beato *Folquino*, anno octingentefimo quadrageſimo ſexto, vt ſcribit *Molanus* ad *Vſuardum*, decimo ſexto Iulij, vel anno 843. vt *Chronica* habent *Bertiniana*, cuius item glorioſa eleuatio contigerit an. *Dominicæ incarnationis milleſimo quinquageſimo ſecundo*.

Et ſic quidem *Bertiniani* tradunt. ſed quæ fieri potuit, vt anno ſexcentefimo vigefimo ſexto *Bertinus* monaſterium vetus & anno ſexcentefimo quadrageſimo nouum condiderit, cum ex ipſis *Chronicis* & *Catalogo* *Abbatum Bertinianorum*, itemque ex *Molano* conſtet, *Audomaro* Pontifice *Morinenſi*, veniſſe in eam prouinciam beatum *Bertinum*?

Cum

Cùm enim Audomar⁹ (vt habet eius historia, quam à Folcardo Bertiniano monacho scriptam tradunt Surius & Molanus) postquam triginta annorum spatio Morinensis seu Teruanensis Ecclesia tanto esset potita Præsule, mortem oppetierit; oppetierit autem (vt & ipsa Bertinensis habet Chronica, etsi in quibusdam exemplaribus corruptus est numerus, & Iacobus Meyerus & Ioannes Molanus) anno Domini sexcentesimo nonagesimo quinto, effici videtur, D. Bertinū in hanc prouinciam venisse circa annum Domini sexcentesimo sexagesimum quintum, vt vel primo Pontificatus S. Audomari anno aduentum S. Bertini adscribamus.

Atque ita vt primo aduentus anno vetus monasterium excitauerit Bertinus, nepe anno Domini sexcentesimo sexagesimo quinto; secundum verò monasterium, seu id, quod modò exstat, struere cœperit anno sexcentesimo septuagesimo nono.

Lobensis monasterij origo.

LObienses suos ortus beatis Landelino & *Vrsinaro* acceptos ferunt, & in veteri suo Martyrologio sic legunt: Anno ab incarnatione Domini sexcentesimo tricesimo octauo, Dagoberto seniore Francis principante, cuius filij fuerunt Clodoueus & Sigebertus, Martino quoque Apostolica

Sedi presidente, Lobienſis Eccleſie fundamenta iecit Landelinus, ab Autberto Cameraceniſi Præſule ex prædone conuerſus ad Chriſtum, in foreſte regia ſuper Sambram fluium, & Laubacum riuulum, diſtante tribus ferè millibus à Liſtinijs, tunc ^{Liſtinenſis ſeu Li-} temporis ſede regali, datis à Martino Papa B. Landelino multis Sanctorum reliquijs & ibidem con- ^{painenſis Synodus inde di-} geſtis. Sed vt iſta non nihil expendamus, non ^{cta.} video quomodo S. Landelinus anno 638. fundamenta iacere potuerit, vitiumque aliquod irrepiſſe in notas numeri exiſtimo, quod percurrenti vel leniter hitorias S. Autberti & S. Landelini luce meridiana clarius euadet. Et primùm quidem ſcriptor vitæ S. Landelini tradit, eum ortum eſſe temporibus Dagoberti inclyti Regis. Idem Ioannes Molanus tradit. Habet deinde Fulbertus, parètes fonte Baptiſmatis innouādū & diſciplinis ſacris imbuēdū B. Autberto tradidiſſe. Cui cōſentiūt ſcriptor vitæ Landelini, & Ioannes Molanus. Vnde conſtat ipſum pueritiam & adoleſcentiam egiſſe apud S. Autbertum litteris ab eo & bonis moribus imbutum; ſed victum aliquando arte dæmonis (quæ hominum eſt fragilitas & negligentia) cū in virum euafiſſet, latronem & prædonem egiſſe. Reuocatum tandem Autberti orationibus aſſiduis diuturnam egiſſe pœnitentiam: ſic purgatum ab Autberto in partem cleri adſcriptū, profectum inde Romam,

mam, demum rediisse ad Autbertū, & ab eodem Diaconum & Presbyterum esse ordinatum, tum denique in solitudinem secus fluenta Sābræ concessisse; vt habet Fulbertus, & ad euacuādā prioris vitę maculam, in locis, quæ sibi ad refugium & receptaculum latronum parauerat, apud Laubias exstruxisse monasterium in honorem B. Petri Apostoli, quod & regijs dotarit muneribus, ac villarum familiæque repleuerit copia, & cui quidquid Regum munificentia passim per Francorum acquisiuit regna, delegauerit. De his & alijs vide plura in Balderici Chronico Camera-censi.

CAPVT XXVIII.

*Congregatio Fuliensium monachorum, in
stituti Cisterciensis per Ioan-
nem Barrerium insti-
tuta.*

SExcenta amplius eaque illustria in regno Galliæ sunt monasteria, Abbatiali dignitate illustria. Sed vnum hoc imprimis omnes boni deplorant, pleraque non regulares, sed Commendatarios, vt vocāt, Abbates habere. Quo fit, vt non modò rigor disciplinę monasticę soluatur, sed & prædia ac vectigalia annua paulatim diminuuntur, ac pereant. Exstat eadere insignis libellus monitorius *Ioannis Filescii*

Ellesaci Theologi Parisiēsis, nobis amicissimi, quem *Ecclesie Gallicana veteris* (adde & *novæ*) *Querelam* inscripsit. Cæterum Abbates inter Cōmendatarios nostra ætate fuit & *Ioānes Barrerius*, Gallicè *de la Barriere*, vir nobili genere natus: cui quidem cū Abbatia Fulienſis, instituti Cisterſiensis, apud Tolosam sita, in Cōmendam, vt vocant, eſſet collata, animū reuocans cœpit de monaſtica vita amplectenda ſeriò cogitare. Itaque ex Cōmendatario factus Abbas regularis, ſuos primū ſodales ac monachos ad veteris diſciplinæ obſeruantiam exemplo ac monitis reuocauit. Secuti mox alij: adeo quidem, vt *Henricus III.* Gallie & Poloniæ Rex, increbescēte fama commotus, ipsum Barreriū ad ſe euocarit. Venit itaque Lutetiam cum ſocijs ſexaginta anno 1587. & à Rege ipſo in ſaltu Vicenarum die XI. menſis Iulij (qui S. Benedicti venerationi ſacer eſt) humaniſſimè exceptus eſt. Inde cum ſuis VIII. Septembris (qui Deiparæ natalis) migravit ad monaſterium ipſis ab eodem Rege extructum in Pariſienſi S. Honorati ſuburbano, haut procul à Cœnobio Capucinatorum. Obijt autem Barrerius Romæ anno Chriſti M. D. C. ætatis ſexto & quinquageſimo, non ſine opinione ſanctitatis. Multa vir bonus à ſuis paſſus fuit, vt & olim *S. Benedictus*, & *S. Robertus* Abbas I. Cisterſiensis, alijque piarum familiarum Principes.

Gestant

Gestant autem Fulienses vestem prorsus candidam, nudis incedunt pedibus, vt Capucini & Carmelitæ discalceati: abstinent ab esu carnium & piscium; non habent Abbates, sed Priores tantummodo: odeium siue chorū habent retro aram summam, vt à populo prorsus secreti, Deo liberiùs vacare queant.

Habent autem Fulienses Parisijs & alibi in Gallia Conuentus plurimos, quibus nuper etiam accessit monasteriū Fontanis, in loco natali S. Bernardi, apud Burgūdos per Fulienses excitatum à fundamentis. Habent & insigne cœnobium Romæ.

CAPVT XXIX.

*Ordines militares varij sub regula
S. Benedicti militantes.*

PRæter ordinem olim Equestrem Templariorum, quibus vitæ Regulam S. Bernardus præscripsit, à me editam in Chronico Cisterciensi, militant hodie sub S. Benedicti signis ordines *Calatraua* in regno Castellæ, *Alcantara* in regno Legionensi, *Montesia* in regno Valentia, *Christi* & *Auisij* apud Lusitanos, *S. Maurij* apud Sabaudos, & *S. Stephani* apud Etruscos.

CAPVT XXX.

Ordo Equitum Christi in Portugallia.

Portugallia, siue, vt alij scribunt, Portugallia, (quæ prouincia maiori ex parte veteribus Lusitania fuit) secundùm Oceanum occidentum fusa, & Anâ ac Minio fluminibus ad meridiem septentrionesque comprehensa, longitudine quadringenta millia passuum colligit, multò minori latitudine, & vbi latissimè se pandit, centum amplius sexaginta millium, vbi arctissimè coit, octoginta. Diuisa est in partes tres, Cistaganam, Transtaganam, & tractum eum, qui Minio, Durioque continetur, prouentus lætissimus, vbi Bracara sita est: citra Tagum autem *Olisipo*, vltra Tagum spectatur *Ebora*, metropolitanæ vrbes. Ceterum vt in Castella, sic & in Lusitania varij ordines militares numerantur: quorum quidam militum incredibili virtute freti Reges Lusitaniæ, Mauros olim ea prouincia expulerunt, auorumque ætate Africam, Asiam atque alio sub Sole iacentes Indos, sibi tributarios fecerunt, verèque religionis lumè in remotissimas nationes intulerunt. Hos inter ordines apud Lusitanos is nobilissimus cèsetur, qui *Christi* nomine insignitur. Cuius quidem sodales, ex Cisterciensium instituto viuentes,

N

nigrâ

nigrâ veste vtitur, & cruce partim rubrâ, partim candidâ. Sût .n. quatuor eius brachia per medium discissa, & lineâ candidâ interfecante distincta : sic vt in singulis brachijs binæ cruces appareant, rubra & candida. Militarè hunc ordinem, aduersus Mauros, institutum, Ioannes XXII. Pont. Max. anno ferè c. l. ccc. xviii. cõfirmavit. Huic sodalitiõ Templariorum nuper deletorum opida, prædia, & desq; à Dionysio Lusitanæ Rege sunt attributæ. Primarium ordini domiciliũ ad Castrũ Marinũ, in diocesi Eluensi, est constitutum: inde postea *Tomarium* migratum. Sic ferè Mariana in historia Hispaniæ : at Panuinius in Chronico suo Ecclesiastico, ad annũ 1325. ista refert. Exstant huius ordinis Regulæ, seu Cõstitutiones, itemq; Priuilegia Lusitanè edita Olisipone an. 1607. à Reuerendissimo Damiano, Priore conuentus Tomariensis, & generali eiusdem ordinis Præfecto. Connubij porrò facultatem ab Alexandro V I. Pont. Max. militibus istis concessam lego.

CAPVT XXXI.

Ordo Equitum Montesiæ, in regno Valentia.

Iacobo II. Aragoniæ, Catalauniæ, & Valentia Rege, per legationes agente, ex prædijs, quæ Templarij in Valentino tractu obti-

obtinuerant, noua vt militia constitueretur,
anno clo. ccc. xvii. à Ioanne XXII. Pont. 1317.

Max. est impetratum : Calatrauæ quidem
contributa, proprio tamen Magistro veste
candidâ, & cruce rubra insignis, simplici pla-
naque Cisterciensis instituti legibus viuere
mandatum est. Præcipua sedes *Montesia*: vn-
de & militiæ nomen. Infestabant id temporis
Maurilittora Valentina : quibus tuendis e-
gregiam Equites isti operam præstitere. Pri-
marius huius instituti auctor fuit *Guilielmus* Hier. Su-
ritali. 2.
Erilius, vir fortissimus Solent autem Equites
isti in vexillis militaribus cruces viridi ni- Rerum
Arag.
groque colore distinctas, in scutis autem ve-
stibusque cruces, vt dixi, rubras præferre, & ca-
stitatem omnes profiteri.

Inter Magistros ordinis meritò lauda-
tur *Iacobus* Iacobi Aragoniæ Regis filius:
cui Eleonora Alfonsi Castellæ Regis fi-
lia cùm esset desponsata, eâ intactâ relicta-
que, militiæ huic nomen dedit, laudatif-
limeque præfuit. Nostrâ ætate *Iacobus Fal-
co*, Valentinus, huius ordinis miles, insi-
gnem *de quadratura circuli* commentarium
edidit Antuerpiæ typis Bellerianis. Plu-
ra qui volet, Ioannem Marianam, Con-
saluum, Argotem, Molinam, libro de nobi-
litate Hispaniæ, aliosq; eius prouinciæ histo-
ricos consulat. Qui quidem vnanimi con-

sensu, non ad *Iacobi I.* cognomento *Fortunati*,
 vt *Volaterranus*, *Bugianus*, & *Morigia* per
 errorem fecere, sed ad *Iacobi II.* Aragoniæ
 Regis tempora huius equestris militiæ initia
 referunt. Ex quibus patet & *Onuphrium*
Panuinium, in *Chronico suo Ecclesiastico*, i-
 sta perperam anno Christi 1233. adscribere.

CAPVT XXXII.

*De Ordine Equitum Sancti Mauritiij
 & S. Lazari, in Sab-
 audia.*

1572. Equites S. Lazari multa olim habuerunt
 prædia apud Sabaudos & Pedemontanos.
 Quæ omnia possident hodie Equites Ordi-
 nis S. Mauritiij & Sancti Lazari, concedente
 Gregorio XIII. Papa; qui vtrumque ordi-
 nem coniunxit anno 1572. & Ducem Sabaudie
 perpetuum creauit Magistrum generalem.
 Gestant Equites isti crucem viridem limbo
 candido conclusam, in cuius medio altera
 crux, videlicet S. Mauritiij visitur.

Fuit autem ordo S. Mauritiij sub regula
 Cisterciensi anno 1572. xvi. Kalend Octo-
 bris per Gregorium XIII. contra Hære-
 ticos institutus, seu renouatus: cum quo
 idem Pontifex anno eodem, Idibus No-
 uembris, vniuit & annexuit ordinem E-
 qui-

quitum Hospitalariorum sancti Lazari Hierosolymitani, sub regula Sancti Augustini militantem: ut ex dicti ordinis vtriusque vniti Priuilegijs Taurini editis certò didici.

CAPVT XXXIII.

Ordo monachorum S. Basilij, in Gracia, Asia, alijsque Orientalis Ecclesie prouincijs olim florentissimus.

Basilij nobilis Cappadox, Athenis vnà cum Gregorio Nazianzeno, sibi amicissimo, sæcularibus litteris, deinde in monasterio sacris mirabiliter eruditus, eū breui cursum fecit ad omnem doctrinæ & morum excellentiam, ut inde Magni cognomen inuenit. Is ad prædicandum Iesu Christi Euangelium in Pontum accersitus, eam prouinciam à Christianis institutis aberrantem ad viam salutis reuocauit: mox ab Eusebio Cæsareæ Episcopo ad erudiendam eam ciuitatem adiutor adhibetur: in cuius locum postea successit. Is filium Patri substantialem esse in primis defendit, ac Valentem Imperatorem sibi iratum miraculis adeò flexit, ut incumbentem ad voluntatem

tatem eijciendi ipsum in exilium, à sententia discedere coegerit.

Nam & Valentis sella, in qua facturus decretum de eijciendo è ciuitate Basilio, sedere volebat, confracta est: & tribus ab eo calamis adhibitis ad scribendam exilij legem, nullus eorum reddidit atramentum: & cum nihilominus in proposito scribendi impium decretum persisteret, ipsius dextra dissolutis nervis tota contremuit. His commotus Valens chartam vtraque manu conscidit. Ea autem nocte, quæ ad deliberandum Basilio data est, Valentis vxor intimis est cruciata doloribus, & vnicus filius in grauem morbum incidit. Quibus ille perterritus iniquitatem suam recognoscens, Basiliū accersit: quo præsentè puer cœpit conualescere: verùm vocatis à Valēte ad visendum puerum Hæreticis, paulò post moritur.

Abstinentia & continentia fuit admirabili: vna tunica contentus erat, in ieiunio seruando diligentissimus, in oratione assiduus, in qua sæpe totam noctem consumebat. Virginitatem perpetuò coluit. Monasterijs exstructis ita monachorum institutum temperauit, vt solitariae atq; actiuæ vitæ utilitates præclare simul coniungeret. Multa eruditè scripsit, ac nemo, teste Gregorio Nazianzeno, sacræ scripturæ libros veriùs aut vberius explicauit. Obijt Kalendis Ianuarij, cum tantū

tantum spiritu viuens, præter ossa, & pellem, nulla præterea corporis parte constare videretur.

Sancti Basilij regulam hodieque sequuntur omnes monachi Græciæ, & aliarum prouinciarum Orientalium.

CAPVT XXXIV.

De monachis ord. S. Basilij in Italia, Hispania, & alibi.

Nilus Rosciani in Magna Græcia non infimo loco natus, parentibus orbatus, licet à teneris annis ingenij acumine, & moribus præstaret, adolescens tamè, diaboli suggestionem, stuprum commisit: cuius peccati mox eum adeò pœnituit, vt omnibus relictis, & facultatibus pauperibus distributis, ad monasterium S. Mercurij, ordinis Sancti Basilij apud Taurianum, in quo SS. *Fátinus, Lucas, Zacharias,* & alij sanctitate insignes ea tempestate habebantur, vestem monachalem indutus accederet. Verùm cum regionis Dominus ad monachos, ne illum reciperent, scripsisset, in monasterio S. Nafarij, quod hodie S. *Philareti* nominatur, fit monachus, eam vitæ austeritatem complexus, vt folis herbis, & pomis vesceretur. Spiritu prophetiæ clarus, quidam Principi se diu victurum, & multa

facturum iactanti, mortem citam, quæ illi post decem dies contigit, prædixit. Maiorem affectans perfectionem, in specu montis, Parmæ oppido imminentis, apud monasterium S. Mercurij, orationibus, vigilijs, ieiunijs, meditationibus, detecto capite & nudis pedibus incedens, diu operam dedit, libris SS. Ioannis Chrysoftomi, Basilij, & Gregorij Nazianzeni assidue volutatis. sæpius biduo & triduo, & eo amplius cibo abstinebat. Dū oraret, lacrymas effundere atq; in extasim rapi solit' erat. Multis à dæmone insidijs expetitus, dum in Ecclesia cum S. Fantino psalleret, lethale vulnus accepit. Calabrię vastationem, à Saracenis postea factam, multò antè prædixit. Adeo humilis fuit, vt sacris noluerit initiari, & Roscianensem Episcopatum respuerit. Cùm ante Crucifixum oraret, illum sibi benedicientem vidit. Apud Caietam, in cœnobio eiusdem ordinis annos decem, & apud monasterium Casinum diu commoratus, quo tempore Gregorius V. Pontifex Maximus à Crescentio Consule Romano sede pulsus, eidem ab Othone Imperatore restitutus est, Romam venit, à Pontifice & Imperatore, qui illi obuiam ad Asinariã portam processerant, humanissimè acceptus. Nilus tandem Tusculum veniens, ibi monasterio, quod *Crypta Ferrata* dicitur, exstructo, reliquum trāssegit vitæ, & anno ætatis nonagesimo quinto migravit è vita, ibidem sepultus. Ita Ferrarius in Catalogo SS. Italiæ.

Est

Est autem Crypta Ferrata, vulgò *Grossa Ferrata*, apud Tusculum urbem sita, caput monasteriorum ord. S. Basilij per Italiam.

Sūt & in Hispania aliquot cœnobia monachorum ord. S. Basilij, Latina lingua in sacris vtentium.

CAPUT XXXV.

*Ordo Cartusianorum, à S.
Brunone excita-
tus.*

BRUNO Coloniae Agrippinae claris parentibus ortus, dum Lutetiae Parisiorum litteris operam nauaret, horrendo prodigio ad religionem conuersus est. Cùm enim Doctoris cuiusdam litteratura & moribus eximij defuncti exequiæ in Ecclesia celebrarentur, illaque verba, *Responde mihi, quantas habeo iniquitates, decantarentur*, mortuus, omnibus qui aderant audientibus & stupentibus, capite eleuato, alta & horrenda voce dixit, *Iusto Dei iudicio accusatus sum*, caputque reposuit. Dilata in crastinum sepultura, totaque penè ciuitate confluyente, vbi ad eadem verba ventum est, is rursus capite erecto ait, *Iusto Dei iudicio iudicatus sum*. Omnibus spectaculum admirantibus, placuit diem tertium expectare; quo adueniente, repetitis exequiarum preci-

N 5 bus

bus, ad eadem verba defunctus attollens caput, dixit, *Iusto Dei iudicio condemnatus sum.* Quæ res inter cæteros *Brunonem*, qui præsens tanto spectaculo interfuerat, ita perterruit, ut accersitis Sodalibus *Landuino*, *Stephanis* duobus, *Hugone*, qui solus erat sacerdos, *Andrea* & *Guarino* laicis, longa oratione persuaserit, inter alia illud *Gregorij* Papæ adducens, *Qui pœnitenti veniam spondit, peccanti diem crastinum non promittit,* ut mox sæculo dicentes vale, locum peterent pœnitentiæ. Quare ad *Hugonem* *Gratianopolitanum* Antistitem venientes, locum cum benedictione intra altissimos montes, *Cartusiam* nomine obtinent: ibique vitam sub *Brunonis* disciplina angelicam duxerunt. Euocatur interea *Bruno* à *Gregorio II.* Pontifice, qui eius discipulus fuerat, socijs eius recessum ægrè ferentibus & flentibus, quibus postea *Landuinus* præfectus fuit. *Bruno* autem Episcopatu *Rotomagensi* recusato curiæ pertæsus, cum socijs in *Calabriam* proficiscitur, & in *Turrensi* solitudine *Scyllacienfis* diœcesis, aliquandiu vitam egit: donec *Rogerus* Comes *Calabriæ*, fama sanctitatis tractus, ad eum visendum veniens, basilicam *S. Mariæ* & *S. Stephani*, cum adiacentibus prædijs ei largitus est; quam *S. Bruno* impensis à *Comite* suppeditatis magnificè extruxit. His & alijs rebus gestis, multisque clarus miraculis, sanctus vir vitæ terminum adesse præsentens,

Anno
1084.

tiens, conuocatis fratribus, & totius vitæ suæ cursu enarrato, eos ad obseruantiam regulæ hortatus prid. Nonas Octobris anno salutis 1101. efflauit animam, in æde S. Stephani sepultus. Ad cuius tumulum fons viuus scaturijt, ad eò morbidis salutaris, vt cæci visum, surdi auditum, muti loquelam, leprosi munditiam, & varijs alijs morbis oppressi sanitatem inde receperint.

In Diuos relatus est à Leone X. Papa.

De Carthusianorum ordine, monasterijs, ac viris doctrina illustribus scripsere Petrus Dorlandus, Petrus Sutor, Arnoldus Bostius, Theodorus Petreius, Aub. Miræus, & alij.

CAPVT XXXVI.

De Sanctis ac Beatis ord. Cartusianorum.

S. Hugo, Episcopus Gratianopolitanus, & in ordine Cartusiano fundando cooperato an. 1132. die 1. Aprilis obiit, ab Innocentio II. in Diuos relatus. Exstat vita eius apud Surium, per Guidonem Castrensem, V. Generalem Præfectus ord. Cartusiani.

S. Anthelmus, primùm Cartusianus, postea Bellicensis Episcopus, an. 1162. viuere desijt, Rom. Martyrologio ad diem 26. Iunij adscriptus: exstatque vita apud Surium.

S. Hu-

S. Hugo, ex Cartusiano Lincolniensis in Anglia Episcopus, obiit anno 1200. Romani pariter Martyrologij tabulis adscriptus, & à Surio celebratus. De eodem vide Bostium & Sutorem.

B. Nicolaus Albergatus, ex Cartusiano Episcopus Bononiensis & Cardinalis, anno 1443. obiit. Vitam eius à Iacobo Zeno, Poggio Florentino & Carolo Sigonio scriptam publicavit anno 1618. Georgius Carnefeltius Cartusianus Coloniae. Ad calcem libri multos addidit Beatos ord. Cartusiani.

Præter recensitos à Petro Canisio in Martyrologio Germanico isti recensentur.

31. Mart. B. Lauduinus, S. Brunonis in Generalatu successor.
27. Iulij B. Guido Castrensis, V. Generalis.
1. April. B. Hugo Archiepiscopus Viennensis anno 1138.
17. Dec. B. Bernardus, Prior Portarum, cui S. Bernardus sermones in Cantica Canticorum dicavit.
14. Iun. B. Basilius VIII. & B. Iancelinus X. generalis.
26. Febr. B. Boso, XVI. Generalis.
4. Martij B. Ioannes Tornerius, Procurator Cartusie maioris an. 1336.
15. Dec. B. Iacobus Viuiacus, XX. Generalis, obiit an. 1362.
30. Apr. B. Margareta, Priorissa in Cartusia monialiū dice-

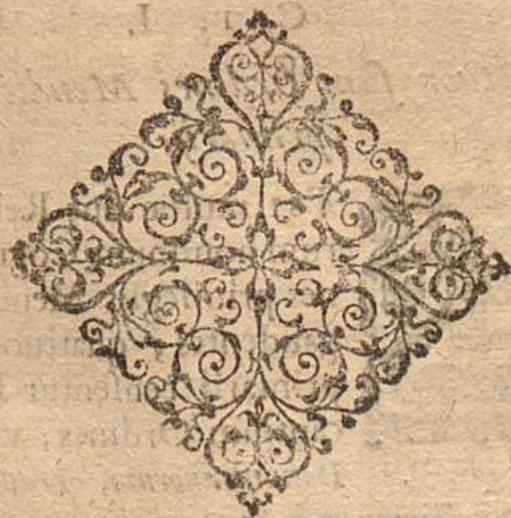
diocesis Lugdunensis, floruit an. 1305.

B. Beatrix monialis vixit eodem loco ac 13. Febr.
tempore.

B. Stephanus ex Cartusiano Episcopus
Dienfis, obiit an. 1213. 7. Sept.

à Surio lau-
datus.

Finis Libri secundi.

ORDI-